

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor
10 kr., többszöri hirtel-
tésnél olcsóbb. Nyitlatter
sora 25 kr. Bélyegdíj min-
den hirdetésnél 30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor nyomdájában és
a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Az országos művegyészi hivatal.

orduljunk mi is igazságszol-
gáltatásunk felé, melyet a
közélet méltán kísér a leg-
éberebb figyelemmel, s
melynek egyes aggasztó
jelenségeivel szemben nem
egyszer talált már alkalmat
arra, hogy jogos méltatlan-
kodásának hangot adjon.
Legyen, ha más nem,
legalább a felkiáltások szá-
ma egygyel több!

Az igazságügynek egyik felétlen kelléke
az, hogy gyors igazságot szolgáltatson, elejét
veendő ez által annak, hogy az ügy érdemével
mellékes rendben érintkező egyéb jogok, sérel-
met szenvedhessenek. A helyes igazságügyi poli-
tika elsőrangú feladata tehát az, hogy azokat
az eszközöket — melyek az ítéletmondáshoz az
adatokat szolgáltatják, alkalmazzák, feldolgoz-
zák — akképen szervezze; mondjuk, hogy a
műszerkezethez szükségesnek talált kerekeket
egymásra való hatásukban akképen kombinálja,
hogy a gépezet ne hordja magában szabad mű-
ködésének akadályát.

Tekintsünk fenytő justitiánkra.

A büntető osztály törvénykezésünk azon
ága, mely sikeres működésének első biztosíté-
kát legtöbbször a személyes szabadság megszo-
ritásában, a gyanuba vett egyén elszigetelésében,
letartóztatásában keresi. Jól van. Bizonyos, hogy
a tartóztatás — lelkiismeretes hatósági közeg
kezeiben — a vizsgálat céljának megóvása szem-
pontjából, a kutató igazság sikeres működésé-
nek jogosult eszköze. De nem kevésbé bizo-
nyos az is, hogy a személyes szabadság az
egyéni jogok között a legbecesebb, az emberi
jogok legszentebbike. És, ha megengedjük, ha
tudjuk is azt, hogy sok esetben elkerülhetetlen,
miképp oly egyén is meg ne sértsék szabad-
ságában, a kinek — a bűnügyi törvénykezési
dráma utolsó felvonásában — tiszta ártalmat-
lansága derül ki: lehetetlen megnyugodnunk ab-
ban, hogy egy gyanuba vett ember hosszúra
nyúló vizsgálati fogságának elegendő indoka
legyen az, miszerint a jogszolgáltatás egyik
vagy másik közlege a reábizott munkarészszel,
más dolga miatt, el nem készülhet.

A gépezetnek azon kerekét, mely szolgál-
tatát nem teljesíti — tisztítani, kenni vagy igazi-
tani kell.

Ilyen akadály, valóságos gátlóképzü-
léke a mi fenytő törvénykezésünknek, leg-
alább mostani alakjában az országos mű-
vegyészi hivatal.

A hol csupán különös műszaki vagy tudomá-
nyos ismeret bírálhatja meg a kérdést: ott
a szakértő segélye szükséges, a végből, hogy
a bíróban az ítélethez szükséges megkivántató meg-
győződést szakismeretének erősségeivel előál-
lítsa. Ilyen célból állította fel az igazságügymi-
niszterium az országos művegyészi hivatalt, ren-
deletileg pedig megállapította azt: hogy minden
fontosabb, bonyolultabb vegyvizsgálat és álta-
lában hullavegyvizsgálat az országos művegyész
által teljesítendő.

No s a törvényszéki gyakorlat csakugyan
ezen rendelet fonalán mozog. Minden mérgező,
gyilkossági stb. bűnügyben felküldetnek a mér-
gezettnek gyanított tárgyak (hullarészek) még
pedig az összes vizsgálati iratok kapcsán az
országos művegyészhez, a szükséges vegyviz-
sgálat és vélemény céljából. De mikor ke-
rülnek vissza? Az országos művegyészi hiva-
tal valóságos pihenő állomása az aktáknak,
és ezáltal az ügynek. Evangeliumi béketűrés is-
kolája ez: visszavárni egy ügyet a művegyészi
hivatal görebei közül.

Saját kir fenytő törvényszékünk levéltá-
rában felettebb épületes bizonyítékokat talál
erre nézve, a ki keresni akar. Csak a mult év
folyamán történt, hogy egyik mérgezési bűn-
ügyben a vizsgálati anyag felküldésétől számi-

tott nyolcadik hónapban került le az or-
szágos művegyész véleménye. De mondjunk
nagyobbat is, hiszen mondhatunk. Egy másik
— helyi keletű — mérgezési fenytőperben, a
mérgezés gyanuja miatt letartóztatottak immár
huszonhetedik hónapja várják ügyük el-
döntését, melyet éppen csak az orsz. művegyész
várt véleménye késleltet, és tegyük hozzá, hogy
több egy événél annak, mikor az első tör-
vényszéki sürgetvény ebben az ügyben
a művegyészhez elmenesztetett, de eredmény
nélkül.

Igy áll a dolog.

Távolról sem akarjuk e megdöbbentő ta-
nuság okát az országos művegyész személyében
vagy munkaképességében keresni. Sőt inkább.
Az országos művegyész adott véleményei min-
tászerű alkotásai a lelkiismeretes szakértőnek,
méltó büszkeségei a tudományos szakismeret-
nek. — Mondottuk, hogy a baj okát inkább a
művegyészi hivatal jelenlegi helyzetében keres-
sük. A tudós művegyész egyedül van; minden
segédlet, sőt még a tisztázó iratok hiányában
is — úgy látszik — maga fűt, forral, bont, ké-
mel, maga göröcsövez, szimatol, old, választ, kö-
vetkeztet, állapít, fogalmaz, tisztáz, — talán
még retortáit is maga mossa.

Ilyen körülmények közt természetes azután,
hogy nemcsak a védelem erőlködése, de a vád-
hatóság sürgetvényei — sőt magának a kir.
törvényszéknek erőlyes átiratai sem képesek a
kivánatos eredményt létrehozni; mivel az or-
szágos művegyészi hivatalnak mindezekre ugyan-
azon chablonszerű — de dokumentált — fele-
lete van: munkaerő hiányában a tömeges bírósági
megbízásoknak megfelelően képes nem va-
gyok azon serényiséggel, a mely kivánatos volna.

És ha tekintetbe vesszük, hogy az ország-
nak hatvan és egynehány törvényszéke csak-
ugyan szolgálthat az annyi megkeresést, a meny-
nyi egy ember véges erejét kimeríteni alkalmas:
a fentebbi mentésig alapossgáttal lehetetlen ki-
kezdeni. De hát mi következik ebből? Az-e,
hogy meg kell nyugodnunk a feleletben? Helyes
dolog-e, hogy a közigazság hajója egy ment-
ség zátonyán felakadjon? Semmiképen sem. Az
általános jogérzetnek megvan az a jó tulajdon-
sága, hogy bizonyos dolgok gépszerű elintézésé-
ben nem találja meg a maga megnyugvását,
hanem keresi a káros jelenség okát, és ha meg-
találta: annak orvoslását követeli.

Követelnünk kell tehát, hogy az igazság-
ügyminiszterium az országos művegyészi hivatal
szervezetét reformálja, kellő segédlettel, munka-
erővel lássa el, mert a bajnak csak így lesz
eleje vehető.

Ha a vádolt hibáján kívül hosszú tartamú
letartóztatás sérelmes nyomadéka kiegyenlített
nyer is, adott esetekben, a büntetésbe való be-
tudásnál, — hol leszen vigasza, elégtétele an-
nak a vizsgálati fogolynak, a kit az igazság
végre is felmenteni kénytelen? . . .

Óhajtanánk felszólalásunkkal impultust szol-
gáltatni az intéző köröknek arra, hogy módot
keressenek reá, miképp e tárgyalat ügy felett
méltatlankodó jogérzetünk mielebb lecsendesít-
tessék.

Kozma László.

Két politikai esemény.

Egyik a közjogi alapon álló ellenzék prog-
ramja, a másik a szerb választók kikindai nagy-
gyűlése. Az első csak időszerevényénél, a más-
sik azonkívül még speciális viszonyainknál fogva
is, említést érdemel.

Az u. n. mérsékelt programjára egészen
ráillik, a mit a divatos csodaszereken, a szédelgés
ezen napi leleményein, gyakran olvashatunk:
„Für Kranke, nicht Kranke undsonst Jederman.“
Jót ígér a társadalom minden osztályának; hiva-
taltalnok, közjegyző, ügyvéd, bíró, gazda, mes-
terember, kereskedő, kapitalista, mind boldog
lesz, ha velük tart.

De hogy miképpen? . . . azt a programban
hiába keressük.

Valószínűbb, hogy ezek a jó urak csak ön-
magukat fognák boldogítani, a mennyiben a bol-
dogságot a miniszterséggel azonosnak tekintik.

Hogy ezen boldogítás szükségesnek mutat-
kozzék, spongyát fognak és mindazt, a mit a
mostani kormány kilenc nehéz év alatt alkotott,
letörölik, elmossák.

Soha annyi okos ember ilyen tartalmatlan
hitvallást még nem szerkesztett. Nem mi, sze-
rény vidéki lapocskák, mondjuk ezt; hanem így
ítelt az egy érdekelt P. Naplót kivéve minden
hazai, sőt egyhangulag minden monarchiánkbeli
ujság.

Hadd álljon itt egynehány tekintélyes lap
ítéletének lényege:

Az „Egyetértés“: A manitestum valódi műgon-
dot tanusít abban, hogy összeválogatja a legszokáso-
sabb közhelyeket; majdnem teljes lexikont állít össze
mindennapi kifejezésekből, melyeket kormány bírálatá-
ban alkalmazni lehet. De minden ellenzéki határozott-
sága dacára, mellyel a nyilatkozat Tisza Kálmán poli-
tikáját elítéli, igazán nagyon kevés van benne, a mi
általános, elvont tételeken túlterjedne, és bizonyos
concret viszonyokra vonatkoznék, bizonyos létező kor-
mány és létező politika tényei ellen irányulna. Azt,
a mit a manifesztum mond, azt legnagyobb részben
változás nélkül átvehetné bármelyik ország ellenzéke,
bármelyik kormány ellenében.

A „Pester Lloyd“: Politikai gondolatnak még
csak szikrája sem dereng benne, mely a párt külön
állását igazolhatná s hogy annak ellenzéki akciójára
az egyedüli jogcím azon subjectiv érzésen alapul, hogy:
mi vagyunk mi; mi meg akarjuk buktatni Tiszát,
mert ő nekünk nem tetszik s mi magunk akarunk
uralkodni. Csakhogy ez az önhitt subjectivismus co-
micus ellenmondásban áll a tárgyilagos kifejezések
bíhettelen silányságával.

A „Budapesti Hirlap“, mely pedig pártonkivüli-
nek vallja magát, ezt mondja: A program nagy ál-
talános van tartva. Többet magyaráz, mint mond,
sokat sejtet, keveset állít. Világosan kéri minden so-
rából, hogy olyanok szerkesztették, kik nagyon ké-
szülnek miniszterekké lenni.

A „Pesti Hirlap“: Mit akar a mérsékelt ellenzék?
Taktikázik, opportunoskodik minden irányban. Jól
akar lenni mindenkivel: papokkal, szabadkőművesek-
kel, reactionáriusokkal, liberalisokkal, földesurakkal,
iparosokkal, kereskedőkkel, hivatalnokokkal, ügyvé-
dekkel, bírákkal, agráriusokkal, protectionistákkal
és a szabadkereskedelem híveivel, a közös és külön-
vámterület embereivel, még azokkal is, akik a jelen-
legi közjogi viszonyokkal nincsenek megelegedve.

A „Neues Pester Journal“: A manifesztum egész
sorát igéri a szép és kivánatos dolgoknak. De vajjon
a mérsékelt ellenzék az a párt, melytől előlétele után
ítélve az állapotok javulása bizonyossággal lenne
várható? Az ország úgy látszik nem így vélekedik.

A „Neue Freie Presse“: A program nem áll
meg a komoly kritikával szemben, mert a mit magá-
ban foglal, oly frázisos, hogy nem lehet mérteni,
azt pedig, a mit elhallgat, nem lehet megbírálni. A
felszólításnak az a törekvés ad irányt, hogy minden
desperatus elemnek igazságot szolgáltatasson; csak egyet-
len kézzel fogható eszme van benne: a Tisza minisz-
teriumának megbuktatása és az a vágy, hogy a párt
vezérei állítsanak a mostani miniszterek helyébe.
Ennek lehet tulajdonítani a jelen kormány feltétlen
kárhözhatását is, mert gyermekes az a vád, hogy
Tisza Kálmán meghamisította az államjogi alapot,
mert nincs féltékenyebb oltalmazója Deák örökségé-
nek mint ő. Alig lehetne elhinni, hogy a politikában
járta férfiak elhatározassák magukat, hogy ily frá-
ziosokat szentesítsenek nevével, és hogy e fráziosokat
programmukká tegyék.

A „Wiener Allg. Zeitung“: A Tisza gazdálko-
dásának kritikájában annyira éles, a liberalizmus kér-
désében pedig annyira meghunyászkodó program a
vegyes házasságok egyik legszörnyűbb szülöttje.

A „Presse“: A programból csak azt lehet meg-
érteni, hogy Tisza Kálmán kilenc év óta, vagyis na-
gyon régen uralkodik; az ígéretek bőség szarujából
annyi csokor hull ki, hogy mindenki kaphat egyet, a
ki kezét nyújtja; de a csokrok részint hervadtak, ré-
szint csinált virágokból készültek. Azonban e bazar
ajándékai csak huszonhét krajeáros áruk, a melyek-
kel szegény emberek disztik ugyan karácsonyi fájú-
kat, de a melyekben csak gyermekek lelik örömeiket.

A „Deutsche Zeitung“ idézi a program követ-
kező szavait: „A kormány erőszakos is, erélytelen is;
és ezért alkalmatlan Magyarországot igazgatni.“

Aztán így folytatja: A magyar miniszterelnök
csak mosolyog, hogy erélytelenséggel vádolják, mert
a Lajtán innen és túl mindenki tudja, hogy határo-
zottan szembe száll minden ellenségével. Az együgyű
nevet: mert azt hiszi, hogy a világ rögtön meggyőző-
dik Tisza Kálmán tehetetlenségéről, mihelyt a magyar
ellenzék ezzel vádolja; mert azt hiszi, hogy Tisza
Kálmán husz évi politikai működése rögtön feledésbe

megy, ha irásban olvassa, hogy Tisza tulajdonképpen elpuhult asszonyi természettel bír.

A valóban erős és népszerű kormányt nem bukathatja meg egy ellenzéki cikk. Tisza Kálmán hazájának egységeért és függetlenségeért küzd; minden magyar ember tudja, hogy őt semmiféle nagyraívágás, semmiféle idegen akarat előtt való meghajlás nem fogja arra csábítani, hogy elárulja nemzetének és hazájának érdekeit. Ez az ő palladiuma; és ezért ellenségei nem lesznek képesek őt megbuktatni a legközelebbi választások alkalmával.

Ezen bírálatok a mi szerény nézeteink kifejtését fölöslegessé teszik. Azért csak azt az egyet akarjuk még konstatálni, hogy a fentebbi-kre tekintettel, bármily politikai iskola hívének tartsa is magát valaki, a mérsékelt programjával nem érthet egyet; mert azzal — mint láttuk — semmiféle létező komoly politikai organum nem ért egyet.

A másik politikai esemény a szerbek kikindai programja.

E program, a 2-ik pont csekély módosításával, azonos a Budapesten március 25-én megállapított pontokkal s így szól:

I. A szerbek az 1867. évi XII. t. cikkben letett közjogi állapon állva és hazafias érzülettel áthatva, mint alkotmányos állampolgárok, a haza többi polgáiraival együttesen, a korszerű, liberális elvek szerint arra fognak törekedni, hogy a magyar állam minden tekintetben fejlődjék, erősödjék, és hogy ezáltal a közjólét eléréssék.

II. Törekedni fog a „nemzetiségek egyenjogúsításáról” szóló 1868. évi 44. t. c. szigorú végrehajtására és kedvező megváltoztatására.

III. Követelni fogja a szerbeknek biztosított, és az 1868-ik évi 9-ik törvényekben törvényesített nemzeti egyházi autonómia teljes élvezetét, és

IV. E kereten belül követelni fogja a nemzeti egyház autonóm jogain ejtett sérelmek orvoslását.

Fölmerülven ezután az a kérdés, hogy a két nagy s a közjogi alapon álló párt közül melyikhez csatlakozzék az új szerb párt? A gyűlés kimondotta, hogy:

„A szerb párt a közjogi alapon álló azon országos párthoz fog csatlakozni, mely biztosított nyújt az említett szerb program végrehajtására.”

Bár mi álláspontunknál fogva óhajtánók, sőt éppen a szerbek jelzett céljai érdekében is kívánatosnak tartjuk, hogy a szabadelvű párt zászlai alá sorakozzanak: mindazáltal tisztelő méltánnyal emeljük ki a gyűlés szellemi vezéreinek, dr. Kaszapinovicnak és dr. Maximovicnak, valamint az egész gyűlekezethez, azon tapintatra valló egészséges érzékét, hogy ily módon érvényre emelték a szerbek között a szabad kéz politikáját.

Ezáltal mindkét országos közjogi alapon álló párt jóakarata biztosítva van a szerbek méltányos óhajai számára; míg ha kizárólag egyikhez csatlakoznak, a másik kitagadásával, akkor a kiküszöbölt párt érdek-ellenségüként fogná magát viselni.

Dacára, hogy ez az önzés nem nekünk, szabadelvű pártiaknak kedvez kizárólag, örülünk rajta; mert ez a tény legjobban bizonyítja, hogy az 1869-iki becskeréki programnak s meddő sérelmi politikájának, határozottan és utógondolat nélkül hátat fordítottak. Ez reális politikai lépés volt s biztosította a szerbeket az ellen, hogy valaha komoly emberek kanc leséről vádolják őket, mert kegyelemre a kormány karjaiba dőltek. Szabad választások megmennti s fokozza voksaik becsét, melyet a pártfegyelm intőzködő vasszigora az egyéni meggyőződés ellenére is irányítható volt. Ez a reális felfogás egyuttal némileg tájékoztat, hogy az e cikk első részében foglaltak elolvasása után, a két jelölt párt közül melyikhez fog nagy többségük csatlakozni.

Mi bizalommal és szeretettel várjuk őket.

Hírek.

Képviselőválasztási mozgalmak. I. Husvéthétfőn Ó-Kanizsán több száz választó jelenlétében értekezlet tartott, melyen nagy lelkesedéssel elhatározottak, hogy a jelenlegi képviselőt br. Podmaniczky Frigyes a jelöltség elvállalására újlag felkérni fogják. — II. Új-Verbász, ápril 14. Választókerületünk nagy számban egybegyűlt választói értekezletet tartottak ma, melyen a kerülethez tartozó összes községek képviselői voltak, úgy hogy több százra ment azok száma, kik a kaszinó termében pártértekezletre egybegyűltek. Korbay Károly kulai ügyvéd felkérésén a gyűlés vezetésére, megnyitó beszédében hangsúlyozta az értekezlet célját, esetelte az ország pártviszonyait s felhívta a választókat, hogy pártállást foglaljanak. Kerületünk a szabadelvű párt híve lévén mindig, igen természetes, hogy most is ahhoz csatlakozott s nem akadt hang, mely ellenkező álláspontot nyilvánítani akart volna. Kerületünk választói részben németek lévén, Schneeberger lelkész tolmácsolta azoknak az elnök szavait. Jelöltül minden indítvány nélkül közfelkiáltással Kármán Lajos kerületünk eddigi képviselője s a szabadelvű párt híve kiáltott ki és e határozatról őt az értekezlet azonnal táviratilag értesítette. Ezután az értekezlet a választás keresztülvitel-e céljából az összes községekből, Schneeberger János elnöke alatt 100-as végrehajtó bizottságot választott, mely kebeléből helyi bizottságokat küld ki. — III. E hó 15-én a hódásági választókerület szabadelvű pártja több mint 400 választó jelenlétében értekezletet tartott, és miután Tisza Kálmán kormányelnöknek, a kormányznak és a megye főispánjának bizalmat szavazott, képviselőjelöltül dr. Vojnics István megyei tb. fő- és I. aljegyzőt egyhangulag kikiáltotta. — IV. Gromon Dezső e hó 22-én kezd meg a tovarisovai kerületben körutját és minden egyes községben működéséről beszámol. — V. Hir szerint a kernyajai választókerület szabadelvű párti választói a legközelebbi napokban Széchényi Jenő c. kanonok és nemes-militicsi plébános a jelöltség elvállalására felkérndik. — VI. Matlekovics Sándor államtitkár és az apatini kerület országgyűlési képviselőjének e hétre tervezett körutja, a képviselőnek legutóbbi bécsi tartózkodása alkalmával beállott betegsége folytán egyelőre elmarad; a mint azonban egészsége jobbra

fordul, beszámolóját megtartani fogja. — VII. A titeli választókerületben hir szerint a kormánypart dr. Mandics Tivadart fogja a jelöltség elvállalására felkérni. — VIII. A rigyciai, ó-becsei és kulpini választókerületek országgyűlési képviselői beszámolójukat az országgyűlés bezárása után fogják megtartani, de a választók között már jelenleg élénk mozgalom észlelhető az irányban, hogy jelenlegi képviselőiket ifj. Latinovics Jánost, Popovics Vazult és Dimitrievics Milost a jelöltség újból való elvállalására felkérjék. — IX. Baján a függetlenségi párti választók a nemzeti szálloda termében e hó 14-én értekezletet tartottak, a mely nem igen sikerült. A közönség az értekezlet iránt kevés érdeklődést tanúsított s így arra csak kevesen mentek el. Gál Péter a párt elnöke lemondván, helyébe Cserba János molnár iparos léte választva, ki szinte szabadkozott a megítéltetéstől. Az értekezlet a függetlenségi párt követelőjéül Helfy Ignácot fogja felkérni, ki is, hallomás szerint e hó 27-én fog Bajára lezarándokolni, nem annyira a maga, mint inkább Czirer Akos érdekében, kinek Pécssett kifelé áll a rúdja. Rossz omen a pártra nézve, hogy első értekezlete már lemondással kezdődött. — E hó 15-én érkezett Bajára Latinovics Gábor országgyűlési képviselő beszámoló beszédének megtartása érdekében. A választók érdemes képviselőjük elé 98 fogaton egész Szent-István községig mentek, hol Allaga Imre városi főjegyző üdvözlő beszéddel fogadta; Latinovics Gábor a lelkes és fényes fogadtatást megköszönvén, az impozans menet őt lakásáig elkísérte. Délután négy óra körül a Bárány szálloda nagytermében több százra menő választó előtt megtartott szép és eszmegazdag beszámoló beszédét a díszes közönség számtalanszor lelk-s éljenekkel szakította félbe. Szutrély Lipót és dr. Ivánovics Pál felszólalásai után a jelenlevő nagyszámú közönség viharos és szűnni nem akaró éljenzettel Latinovics Gábor kiáltotta ki a következő országgyűlési időszakra képviselő-jelöltjének. Másnap este nyolc óra körül ugyanott a derek képviselőjelölt tiszteletére 245 terítékű bankett volt Szutrély Lipót Latinovics Gábor éltette, kinek a város, sok egyeben kívül, szárnnyasúját is köszöni; Latinovics Gábor Baja város felvirágzására emelvén poharát, éltette annak választó polgárait; dr. Nikolszburger és dr. Ladányi Latinovics Gábor éltették; dr. Margalits Ede Tisza Kálmán és a szabadelvű kormány hazafias érdemeit fejtegetvén, éltette e pártnak érdemes bajai zászlóvivőjét, Szutrély Lipót pártelnököt; Szenczy Győző dr. Ivánovicsot, Latinovics Jánost dr. Margalits Edet, dr. Ladányi Szenczy Győzőt, Berényi Dánielt éltette. A díszes és kedélyes multság minden tekintetben sikerült.

Sürgöny. Ápril 15-én A hódásági országgyűlési képviselő-választókerület szabadelvű pártjának mai napon id. Trischler Ferenc elnöke alatt tartott népes értekezletén dr. Vojnics István képviselőjelöltül egyhangulag kikiáltott. Tisza Kálmán miniszterelnöknek, a kormányznak s a megye főispánjának bizalom szavazottak.

Ujvidéken a husvét vasárnap: nagy mise alatt Haydn Nelson-féle nagyszerű miséjét ottani műkedvelők a pétervárad katonai zenekar és az ujvidéki dalárda közreműködése mellett jelesül adák elő Helvey Anna k. a. a szoprán szölköt, Hlavats Anna k. a. az alt-szölköt. Bachmann Antal tanító, gyönyörű baszszot énekeltek. A dalárda offertorium alatt Kücken „Resurexit”-féle karéneket szabatosan adta elő. A karagy, Helvey bácsi, megérdemli a dícséretet és elismerést, mert csakis az ő lankadatlan buzgóságának köszönhet, hogy ily nagyszerű egyházi zeneműnek előadása Ujvidéken így sikerült.

Porotschek Miklós ujvidéki illetőségű ugyanotani lakos saját, egy Miklós, István, Mária, Terézia, Krisztina és József kiskoru gyermekei vezetéknévűnek „Poros”-ra kért átváltoztatása, belügyminiszteriumi rendelettel megengedtetett.

A bács-petrovorszellói róm. kath. olvasókör alap-szabályai, a m. kir. belügyminiszterium által a bemutatási záradékkal ellátattak.

A szegedi m. kir. pénzügyigazgatóság kebelében napi 1 frtyai díjjal javadalmazott fogalmazó gyakor-noki állás van üresedésben.

Pályázat van hirdetve a Nityin Áron halála folytán megürült pulánki járásbírói állásra. A határnap május 11-ike. — A zentai, esetleg más adóhivatalnál egy 500 frt fizetéssel és 100 frt lakpénzzel javadalmazott III. oszt. számtisztai állás töltendő be. A pályázati határidő 2 hét.

A Ferenc-csatorna-részvénytársaság mult évi december 31-én készült mérlegszámlája tizenhat millió kétezer hatszázhat forint 60 krnyi vagyont tüntet fel.

A vetések állásáról megyénkben az ápril 1-től 7-éig terjedő időre nézve a hivatalos lap a következőket jelenti: Az apatini járásban a buza és az árpa igen jók, a zab szépen kikelt; — a zomboriban és almásiban az őszi vetések a kedvező időjárás folytán megerősödtek, a tavasziak szépen, egyformán kelnek; — a titelben a vetések szépek; — a zentaiban a buzák jól állanak, a tavasziak hibátlanul kelnek; — az ó-becseiben a buzák a legutóbbi esőzés folytán jól állanak, de köztük konkoly, pipacs és más dudvák mutatkoznak.

Ajándékok. A magyar nemzeti muzeum régiség-tárába március hóban Zomborból a következők küldötték ajándékokat: Schwerer János közvetítésével Konyovics Gája 4 ujabkori ezüst érmet, Franzl Mór 2 réz és 2 ezüst érmet, Ballun György 1 réz-polturát, maga Schwerer János pedig 1 tallér utánzatát rézből és 1 kis török érmet.

Nagy sikasztásnak jött nyomára az apatini m. kir. erdőhivatal. Divald Gyula, doroszlói erdőszől tizezer forintnál több pénztári hiányt fődöztek fel. A vizsgálat folyamatban van.

Pénz. Május hó közepével jelzálogi biztosíték mellett 1200 frt kölcsön kapható. Felvilágosítással szivességből e lap kiadója szolgál.

Egi háború. Nagypénteken esti tíz óra körül városunk fölött sötét felhők vonultak át s a látóhatáron erősen cikázott a villám. Az eső is megeredt, de a villámok felhők nem nálunk adták ki mérgüket.

Kalocsán a megyénkbeli illetőségű, filipovai csa-

lábból való Werner Károlyné szül. Schwerer Magdolna folyó évi április hó 9-ik napján, reggeli 8 órakor, élte 72-ik, boldog házassága 52-ik évében, végegyengülésben elhunyt.

A megyei történelmi társulat titkára dr. Margalits Ede, a husvétii ünnepeket Baján töltvén, ott a társulat számára érdekes gyűjteményeket szerzett és még becsesebb ígéretekkel eszközölt ki. Pilaszanovics Antal földbirtokos, kinek ritka becsü érem és régiség gyűjteménye van, a titkárnak a társulat számára 72 darab római pénzt adott át ajándékképp és kérelmére megígérte, hogy összes érem és régiség gyűjteményét, mihelyt leltározva lesz, családi letéteményképp a Bács-megyei történelmi társulatnak fogja átadni. Ez ígérlet annál becsesebb, mert a tudós tulajdonos éremgyűjteménye több mint ezer példányból áll, régiséggyűjteménye pedig érdekes kőkori, vaskori és bronzkori leletekben gazdag. Berényi Dániel, Baja város nagyrédmű apát-plébánosa, a titkár kérelmére a társulatot szintén értékes ajándékkal lepte meg: 125 db régi pénz. Van ezek közt 21 db római pénz és 103 db külföldi és honi különböző korú pénzdaráb. Így a megyei történelmi társulatnak a titkár által ezélt is szerzett pár régi pénzzel együtt ma már több mint 200 db régi pénze van.

Bács-Bodrogh megyei apatini kerületi községi tanítói kör folyó évi április hó 30-ik napján Bresztovácson fogja rendez tavaszi gyűlést megtartani. A gyűlés sorrendje: 1. Az ülés megnyitása. 2. A mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása. 3. Elnöki jelentés. 4. A következő tétel tárgyalása: Mennyiben tehető az olvasókönyv a népiszkolai oktatás súlypontjává, — és mily elvek szerint szerkesztessenek az olvasókönyvek. 5. A méhészeti telep megtekintése. 6. A jövő gyűlés helyének meghatározása. 7. A jövő gyűlésre kitűzendő tételek és dolgozatok megállapítása. 8. Indítványok tárgyalása. Az ülés reggeli 9¹/₂ óra körül kezdődött. Ujjonnan belépésre kötelezett tagok jelentkezésre hivatnak fel. Elfogadható ok nélküli távolmaradó tagok a kiszabott bírság lefizetésére köteleztetnek. Kelt Apatinban, 1884 évi április hó 4-én. Weigang János, az apatini közs. tanítói kör elnöke. Horn János, az apatini közs. tanítói kör jegyzője.

A zentai vasuti bizottság, Horovitz Bertalan engedélyes ajánlatát elfogadva, a zenta-szabadkai irányu vasut építésére határozta el magát. E helyi érdekű vasut 800.000 frtba fog kerülni s vállalkozó a város birtokán levő ingyen területen kívül Zenta és Szabadka városoktól egyenkint 10—12 ezer forint biztosítékot kíván.

Apatinban husvét másnapján tekintélyes számú választók pártgyűlést tartván, a szabadelvű párthoz csatlakoztak s elnökül egyhangulag Raichl Péter birtokost választották.

Husvét vasárnapján a helybeli keresk. ifjuság a Piller-féle helyiségben tömeges részvétel mellett nyitotta meg tekepályáját.

Fischer Miksa takarékpénztári pénztáros Zentán eljegyezte Farchy Matild kisasszonyt ugyanott.

Arveres. Reile Gábor garai lakos 400 frtra becsült házat és 1909 frtra becsült földjét június hó 21-én bírói árverésen eladják.

Athelyezes. Lesczinszky Lajos, m. kir. honvéd-százados, az 5-ik zászlóalj pótcapat parancsnokát Nagy-Kanizsára helyezték át.

Rablogyilkosság. Szabadkáról írják a Pesti Naplónak: Tanczos András 20 éves legény szolgálatban volt Noli István halásznál. Szerdán, f. hó 9-én reggeli után, a mikor a gazda társaival Palics legtovább eső részében halászott, Tanczos két cinkosársával összebe-szélt és bement a szobába, a hol Noliné csak egymaga foglalatokodott s nézte, hogy András az asztalfióból kiválasztja a leghegyesebb kést. A fiu azután lekerülve az udvaron, intett a másik két cinkosnak, Polyvásnak és Tót Pörgének a kik szintén bekerülve a szobába, a szekrény kulcsait kérték a megrémül s védtelen aszonytól, a ki azonban erős tusára kelt a rablókkal. Ez alatt a kést egyik bűnös a másik kezéből kapva ki, a szegény aszony két halálos szúrászt kapott, sőt Tanczos a szomszéd szobából előhozva a forgópisztolyt, négyeszer rálőtt. A lövések egyike sem talált, a pisztoly agyával verték be szegény aszony fejét. Azután a talált pénzt (130 frt) elvéve, utközben megosztottak s a tárcát, kést, forgó pisztolyt különböző helyeken elásták. Tanczosnak a pipája s a kabátjáról leszakadt zsinór azonban a tett helyén maradt s e nyomok után csakhamar megtalálták a tetteseket is, a kik már mindent megvalloztak.

Az alsóbaranya-bacsikai ref. egyházmegye f. hó 23-án Gál Péter világi gondnok s Kármán Pál főesperes kettős elnöke alatt évi közgyűlést tart, ezuttal Ujvidéken.

A földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter, Szobonya Bertalant, a bars megyei gazdasági egyesület titkárát, ideiglenes minőségű földmives-iskolai tanárrá nevezte ki s az Adán felállítandó állami földmives-iskola vezetésével bízta meg.

Egy érettségit tett és magyarul, szerbül, bunyevácul, németül beszélő ifju, ki már jegyző mellett dolgozott, alkalmazást keres.

Gyaszhir. Elszomorodott szívvel tudatjuk rokonainkkal és ismerőseinkkel, hogy forrón szeretett és elfelejthetlen feleségem, anyánk, leányunk, illetve testvérünk és menyem Petrovits szül. Momirovits Miléva mai napon d. e. 10 óra körül, hosszu és nehéz szenvedés után, életének 36. évében jobb létre szerződött. A boldogult hült tetemei ápril hó 17-én d. u. 4 óra körül g. kel. szertartás szerint a boldog asszonyhoz címzett g. kel. templomban fognak beszentelenni, ezután pedig az ugyanottani sirkertben eltemettetni. Béke hamvaira! Zomborban, 1884. évi ápril hó 16-án. Petrovits György, képezdei hitánár, mint férje. Vidoszlava, Milivoj, Angyelka, Vélykó, gyermekei. Momirovits János, g. k. plébános, mint atyja. Milankovits Katalin, Dévits Ilona, Momirovits Plátó, Popovits Julka, testvérei. Petrovits Péter, martonosi g. k. plébános, mint ipja.

Kiskoru Spitzer Antal szabadkai illetőségű ugyanottani lakos vezetéknévű „Szirmai”-ra kért átváltoztatása, folyó évi 19,997. számú belügyminiszteriumi rendelettel megengedtetett.

A földmívelés-, ipar- és kereskedelmügyi m. kir. minister, az ujvidéki vadász-egylet alapszabályait, f. évi 8156. sz. alatt jóváhagyta.

A m. kir. miniszterelnök, Häfner Rezső újvidéki gőzmalom-tulajdonosnak, a magyar korona országai egyesített cimerének használhatóságát, megengedte.

A zombori első „betegségélyező- és temetkezési-egylet“ f. é. április hó 20-ik napján d. n. 3 órakor saját helyiségében tartandja meg évi közgyűlését. Tárty: Tisztújítás, az egylet vagyónáról beszámolás, a tisztviselők felmentése és indítványok.

Veszelszky Mihály, volt helybeli tkvi hivatalnok, jelenleg nagy kikindai tiszti tkkvezető neje, az újvidéki születésű Schull Aranka, 29 éves korában elhunyt Nagy-Kikindán.

Arveres lesz Újvidéken Neskovits Paulina 7862 fitra becsült ingatlanaira június hó 8-án.

Alispáni kinevezés. 2169 szám/alisp. 1884. Tekintetes Mikuláscsik Pál urnak, madarasi tanító és k. polgári iskolai tanár Madarason. A községi tiskolák felállítására, kezelése és az azok felett gyakorlandó felügyelet tárgyában érvényben levő megyei szabályrendelet 10. §-a értelmében az almási járás Almás, Bajmok, Csávoly, Felső-Szt. Iván, Kumbaja és Madaras községek tiskolák felügyelőjévé Uraságotat ezenel kinevezem Zomborban, 1884 évi február hó 2-án. Schmausz s. k. alispán.

Ifj. Ertl Ferenc hódásági birtokos eljegyezte Schöbel Emmi k. a. t. Bécsből. (D. 1)

Uj zenemű Mener és Schlenning zeneműkereskedésben Szegeden megjelent: „Komámasszony“ Makróczy János eredeti új népzsi: művének összes dalai, Somló-Vadnai Vilma uraó arcképével. 1. Mikor az ótárnál 2. Hej nem oly sok. 3. Barna legény. 4. Be szomorú a tüköröm. 5. Kereszt anyám. 6. Eldes anyám. (Palóc dal) 7. A rést sem fogsz. 8. A cserhádi esárda. 9. Barna kis lány. 10. Huzzad cigány még a húrod. 11. Neki adom magamat. 12. Miért ragyog. 13. Dinomdánom. Zongorára és énekre alkalmazta Moor Manó. Ára 1 fnt 50 kr.

A zombori állami főgymnasium régiség- és éremgyűjteményét ajándékaikkal újabban növelték: Morgenstern Gusztáv ur, a 23. ezred hadnagya s a vitéségi aranyérem tulajdonosa, 1. az ezred pecsétjével, melyet 1878-ban Bihácsnál találtak A pecsét kírírata: K. k. 23. Baron Merville Inf Regio Deposh. 2. Graf Bathányi Lajos emlékérmével; Mascic László ur a 23. ezred főhadnagya 3 db 1800. évi, 1 db 1807. évi, 2 db 1812. évi osztrák-magyar pénzzel és 1 db francia köztársasági pénzzel az 1871. évből; Pilller Rezső ur két darab ezüst pénzecskével 1706. és 1740. évből; Staudacher Lajos II. o. elemi tanuló egy romaipénzzel Constantin idejéből. A természetrajzi szertárnak nagy füles bagolyt ajándékoztak a Roheim testvérek. Fogadják az ajándékozókat az igazgatóság köszönetét.

Egy másfél évig használt szódavíz gép. nagyobb szerkezetű, mely óránként 250 üveggel lead, minden hozzátartozó készülékekkel együtt mérsékelt árért eladó; bővebb értesítést ad Lakner Lajos Titelen.

Csantavéren a tavaszi országos vásár április hó 27. és 28-ik napjain fog megtartani.

Hirdetmény. Ezen kapitányi hivatal mint közegészségügyi hatóság által megejtett vizsgálat folytán tapasztaltott, hogy a város területén létező lisztüzletekben a kilónként 10 kron alul árulni szokott liszt, a mennyiben az üszög, konkoly, szédítő vadóc, Tammeloh, lólium temulentum növény magvakat tartalmaz, az emberi élelemre és egészségre felette ártalmas. Ennél fogva figyelmeztetik e város közönsége, hogy a 10 kron aluli lisztet, mint az egészségre ártalmas tápszert, sem kenyérnek, sem főzésre emberi eledélül soha semmi szín alatt se és legfeljebb csak a házi állatok etetésére használja. Kelt Zomborban, a városi rendőr kapitányi s mint első fokú egészségügyi hatóságnál, 1884. évi ápril 6-án. Czedler János, rendőr főkapitány.

A Kiszálláson eltűnt 15.000 fntos postazacskó ügyében a budapesti ügyészség vádindítványára, Stipanics Pál postatiszt vizsgálati fogságba helyeztetett. A 15.000 fntos lopást illetőleg a következőket mondja a vádindítvány: Kohn Lipót budapesti lakos 15.000 forinttal terhelte és Dörner Sándornak a Tinóvársra (utolsó posta Kiszállás) címzett pénzes levelet adott föl ez évi január 12-én a józsefvarosi fiók-pósthivatalban; innen a délkeleti vasúti pósthivatalba vitték a pénzes levelet, a honnan azt a szegedi vonalon Kiszállásra küldötték. A délkeleti vasúti pósthivatalban Stipanics Pál harmadmagával foglalkozott a levél expedálásával s azt egy másik küldeménynyel együtt zsákba tették, a zsákok szabályszerűen lepecsételték; azonfelül mindhároman megtagopták s érezték benne a két csomagot. A zsák őrizetét északának idején Stipanics Pálra és Mihalics postatisztre bízták. Másnap Kis Zállásra küldötték a zsákokat s ott kibontották; pecsétjei érintetlenek voltak ugyan, de csak az egyik küldemény volt benne, a másik, a 15.000 forintos pénzeslevél eltűnt. Stipanics, miáltal Mihalics aludt, kibontotta a zsákokat s lepecsételte újra a már előbb megkerített hivatalos pecsétnyomóval.

Reiter Andras, bresztováci lakos, egyszerű földműves ember, a zombori kir. építészeti hivatalhoz egy saját találmányú örök mozgó gépet mutatott be. A kuriózum részletes leírása már munkában van.

Beküldetett. Pályázati hirdetmény. A „Z. és V.“ c. lap f. évi 47-ik számát nyeri pályadíjjal azon egyén, a ki a Huszár Sámuel által írt „Szentelenségek korszoruba“ c. röpiratban egyetlen oly kifejezést fölfedez, mely e megye főispánjára vonatkozik. Jövő április 1-ig pályázhat mindenki, a ki magyarul ért és olvasni tud.

Az alispáni hivatalhoz a Szabadságzóbor gyűjtő iveri eddig megyénkből összesen 1665 fnt 2 kr. folyt be. Ö Felsege, a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére, Tamaskovics József bajmóci oltárnokplébánosnak a gajdeli másképp gajdobrai címzetes prépostságot díjmentesen adományozta.

Színház. Tóth Béla újra szervezett társulata vasárnap kezdette meg a harmadik 10 előadásos bérletet az idény előhaladottsága miatt némileg csökkent pártolás mellett. Az eddigi négy estén az ujonnan szerződött tagok majdnem mindnyájan bemutatották magukat. Néhánynak nem jutottak még oly szerepek, melyek alapján képességeik felől minden irányban vé-

leményt nyilváníthatnánk. Általános és kimerítő bírálatot egyikről-másikról majd csak akkor mondunk, ha már több oldalról mutatták be magukat. A zenekarról megemlítjük, hogy Balogh Gusztáv karnagy nyugodt és biztos vezetése alatt jól működik, de a megerősített énekkar még nem szokott eléggé össze. Vizsgálva a régi társulathoz, eddig határozott és feltűnő nyereségnek Bérczy Endre (hős, szerelmes és társalgó), Juhász Sándor (baryton énekes) és Balogh Gusztáv (karnagy) szerződötése tünik fel. Ismételjük hogy a többi új tagra nézve ezáltal általános véleményem nem akarunk kockáztatni. Több jel mutat arra, hogy még néhány „új-ra“ nézve sok dícséretet lesz alkalmunk általánosságban is mondanunk. Most egyelőre csak az egyes szerepekben nyert benyomások regisztrálására szorítkozva áttérünk az előadásokra. Vasárnap Csepreghy népszínműve „A piros bugyelláris“ nyitotta meg az új bérletet. Ebben Berzsenyi Julia, Juhász Sándor, Keady Gusztáv és Nógrádi János (tenorista) mutatták be magukat. Az első (közönségünk rég nem látott ismerőse) Zsófi szerepét játszotta Takaros menyecske volt és jól énekelte, de já tékából a közvetlenség melege hiányzott. Dalait többször élénken tapsolták. Csillag Pált Juhász Sándor személyesítette. Szép férfias hangja, melyet különösen az énekekben tud jól használni, kedvező hatást tett a közönségre. Testtartása és mozgása nem volt természetes s kár, hogy rendes arckifejezése nem kellemesebb. Nógrádi János Kósza Gyurka szerepében lépett fel. Idegesen mozgott és kapkodott s habár nem kellemetlen, de gyöngé hangon énekelte. Keady Gusztáv a vén Peták káplárt marcona hadifőz nagyon illő maszkkal és borizú hanggal eredetien, de nem elég élettől játszott. Szepessy Török Mihályt bizonyára még jobban játszhatta volna, ha tudja szerepét. Berzsenyi Margit Menezi kis szerepében jól volt. Berzsenyiné (Suták Kata) a cigány dialektusban nem volt következetes. Az előadás nem volt összevágó. — Hétfőn Beczkóinéval, Bérczy Endrével és Nagy Vilmaival „A vörös sapka“ Vidor Pál népszínműve adott. Beczkóiné, Teréz szerepében nem volt otthon. Arca az indulatos kifejezésében mesterkéltséget mutatott, játéka a kelbó drámai erőt nélkülözte s általában úgy látszott, mintha nem volna jól diszponálva. Bérczy Endre (János) jó alakjával és megjelenésével kedvező benyomást tett. Hangja kellemes, előadása meggyerő; de mimikája még hiányos. Fialat színész, kinek jövője van. Jucikát Nagy Vilma dícséretes igyekezettel, de a jó izlés rovására sokszor túlságos mozgékonyan játszott. Nagy hibája az örökös lelkendező fuldoklás, mely minden illuziót tönkre tesz. Hangja éles és kevés kifejezés van benne. S. urak eszméjét Keady elég jól adta. Úgyes táncát megismételték. Az öreg Ambrusékat Szepessy és Berzsenyiné jól adták. — Kedden András Ödön operetteje, az „Üdvöske“ került színpadra. A címszerepben Pajor Ágnes mutatta be magát, ki két éve itt Csóka Sándor társulatánál próbálkozott meg magánzerepekkel, mint kezdő. A közönség kíváncsian és buzdító tapsokkal fogadta szép haladást tett ismerősét, kin látható e fogultság vett erőt. Hangja kellemes, de a mélyebb helyeken gyöngé s a magasabb rétekben is ritkán uralkodott az együttéteseken. Játéka elég élénk volt és sok helyen jó felfogásról tett tanuságot. A második felvonásban magatartása nem emlékeztetett a pulykapásztonóra Pippo szerepében Juhász Sándor szép énekével nagy hatást tett. Biztosan és kifejezéssel énekelte s a szöveg minden szótágját érthetően ejtette ki. Különösen sikerült neki Saltarello dala. A tapsokat jól megérdemelte. Dancz Lajos Lórán fejdelmet eredeti felfogással és mulatságosan adta, de énekhangja nincsen. A sárka magyar oszimat nem lehet szó nélkül hagyni. Nógrádi János (Fritellini herceg) semmitmondó alak volt s gyenge szentelén hangon énekelte. Keady Gusztáv (Rokkó) egykedvűen játszott és túlságos sokat rögtönzött, még pedig nem mindig a jó izlés határán belül. Az operettekben rendszeren van annyi drasztikus, hogy szaporitani fölösleges. Nagy Vilma (Fiametta) énekében is folyton fuldokolt s hangja elenyészőn gyenge volt. A második felvonásban két őrt álló katonára oly jellemzően jelent meg a háttérben, mely falusi cirkuszban is megrovandó Szerdán Moser vigjátéka, „A könyvtárnok“ középszámú közönség előtt jó előadásban került színpadra. Lohait diszkrét játékkal Bérczy Endre adta. Róbert könyvtárnok szerepében, Dancz Lajos rendkívül eredeti volt és sokat nevettetett. Gibson szabott Keady jó felfogással, de ismét nem elég élénken játszott. A részegség jelenetben nagyon jó volt. A közönség mindvégig jól mulatott. — r — a.

A zombori kereskedelmi és iparbank által alakított „Népbank“ ápril hó 19-én kezd meg működését. Helyisége a nagy szerb templom utcában levő Bugarszky Miklós ur házában van.

Közállapotaink.

A ceglédi események, mint láttuk, nem képezték utolsó felvonását annak a közmegebotránkozást keltő cselekményekben annyira gazdag drámának, melynek kínos jelenetei két év óta folynak le szemünk előtt, és melyek méltó aggodalmat keltenek közállapotaink felett minden józan gondolkodású ember lelkében. Sajátságos állapotok biz ezek, melyekre az emberi őrvjngés rányomta a maga irtózatos bélyegét. Mintha a társadalom minden szemete fölül kerekedett volna, hogy bünt botrányra halmozva eltiporja még azt a kevés tisztességet is, mely közöttünk lakozik. Az emberi vadság ily esztelen módon még nem nyilatkozott! Hiába a kész törvénykönyv, mely a mult minden súlyával reá erőszakolja magát az emberre, hiába a vallás, az illem, az erkölcs ezer meg ezer bilincsei, ha a vad, állati ösztön egyszer megmozdul benne. Mintha nem is a józan ész, hanem ellenállhatlan vad indulatok képe-

nék emberi lényegünk alapját, oly örülten dühöngnek néha a lélek titkos viharai, és oly magasra verődnek fel a zabolátlan szenvedély hullámai. És mi van ez őrvjngés, e féktelen düh alapján? Mi más, mint az ösztönserű, szenvedélyes állat, melynek vad indulatai nem vesznek ki az emberből soha; eltűnnek olykor hosszabb vagy rövidebb időre, de alkalom adtán ismét előtörnek. Az egyén életében elég gyakran nyilatkozik e jelenség, a fajéletében ritkábban; míg azonban ott elszigetelve marad, itt rendszerint járványosan lép fel és ilyenkor kitör a társadalmi mániá.

Avagy ki tagadhatná ez állapotok abnormalis voltát? Nézzétek azt a tömeget, mely szemet hunyva a vég előtt, vakon cselekszik és csak arra törekszik, hogy kielégíthesse féktelen vágyát bármí áron és bármí következményekkel. Cselekvésökben hiányzik az a nagy köz, mely a cselekvés eszméjét magától a cselekvéstől elválasztja; mert a hirtelen elhatározás, mely rohamossá teszi a szív lüktetését és megdagasztja az ereket, ellenállhatlanul hajtja őket előre. Az államrend a maga vasszigorával nem képes megfékezni e szilaj indulatot. Hiába állítjuk fel a bitófákat! Ellenkezőleg semmi sem érdekli őket inkább, mint az, a mi a bukással, a megsemmisüléssel végződik. A merénylőt, az orgyilkost hősökké avatják és aggódo lélekkel lesik a véggel küzködő emberi lélek vívódását; készen arra, hogy maguk is megsemmisüljenek.

Vajjon lehet-e csodálkozunk, ha ily körülmények közt már is támadnak hangok, melyek e tények boncolgatásából levont következtetéseiket a politikára alkalmazva a népszabadságot és a nép önkormányzati jogát korszerűtlen intézményeknek mondják? Tehát ide jutottunk volna, hogy ily rövid idő után már is kénytelenek volnánk mint hasznavehetetlen félredobni azt, mit nem régebben létünk feltételének gondoltunk? Szerencsétlen emberiség, mely csak azért alkot magának magasabb eszményeket, hogy azokat mi hamarabb lábával tiporja! A kiábrándulással együtt járó csalódás keserű ezete fog el bennünket, midőn e közeltekő veszélyeket magukban rejtő tények láttára mintegy csak gondolatban is kényszerítve látjuk magunkat engedményeket tenni azoknak, kik a kulturfejlődés kerekét visszafordítani iparkodnak. Valaha úgy voltunk meggyőződve, hogy nem létezik oly elmaradott nép, oly szervezetlen társadalom, mely ne volna elég érett a szabadságra; sajnos, a tapasztalat az ellenkezőt látszik bizonyítani. Az önkormányzat csak a társadalom kiskoruságát tüntette ki, a vallásszabadság nevelte a felekezetiességet, a szabad sajtó pedig az erkölctelenséget. Semmi sincs tőlem távolabb, mint hogy a szabadság e vívmányait pessimistikus kételyekkel illessem, vagy hogy a létező bajok forrását bennök keresssem; de másrészt semmi sem áll tisztábban előttem, mint az, hogy a tömeg a reá ható új eszmékből rendszerint csak azon elemeket szívja magába, melyek titkos vágyainak és szenvedélyeinek támaszul vagy fegyverül szolgálhatnak, ellenkezőleg mindazt, a mi ez eszmék korrektívumát képezi, mint lényegével meg nem egyező, tőle idegent, visszataszítja. A felvilágosítás százada után a felvilágosodás századának kellett volna következnie. El is kereszteltük századunkat annak, de valójában beláthatjuk, hogy a XVIII. század eszméi még ma is csak szolid alapra fektetett műveltség talaján verhetnek gyökert, míg a tömegre már is gyakorolt káros hatásuk el nem vitatható. Avagy nem a jogegyenlőségből vonta-e le magának a tömeg a birtokközösség agryremét, mely a kommunizmusra vezetett, s midőn ma a kulturfejlődés közepén hittük magunkat, nem inog-e az egész kontinens a létező államrend felforgatására törekvő elemek aknáitól?

Am nem kell messzire mennünk, tekintsünk csak ithon körül. Tekintsük ez állapotokat a lelkiismereti szabadság és a szabadgondolkodás ez ostrom állapotát. A terrorizmus és a legvastagabb obscurantizmus uralma ez, mely kéteshírű existenciákat ültet az esztelen demagógia trónjára, hogy a tömeg nyers erejét, a társadalmi rend megbontására használja. És e sehonnai népség előtt, mely egy eszméiben megbomlott közvélemény szárnyaira kapaszkodva, hogy a maga alávalóságát takarja, folytonosan büntények után szimatol, mely ma vádol, holnap maga vádoltatik, mely ma parbafozok, holnap rablógyilkos módjára támad, e népség előtt semmi sem elég szent, mi a társadalomban magasztosnak vagy sérthetlennel tartatik. Az egyéni szabadság az állam, a felekezetek, a testületek egyaránt ki vannak szolgáltatva e verébeknek, kik, fájdalom, nemcsak az utcai sepredekét tudták hatalmukba ejteni,

hanem, és a mi leginkább mutatja közállapotaink mely erkölcsi súlyosságát, nem ritkán a jobbnak tartott köröknek is imponálni képesek voltak. Mindenféle intézeteink vannak a szellemi betegek számára; ideje volna már, hogy a morális betegek, az erkölcsileg megtévelyodottak ártalmatlanná tételéről is gondoskodjunk.

Remélhető-e, hogy a kormányok ébersége meg fogja óvhatni az államot a fenyegető veszélyektől? A tapasztalat kevés biztatást nyújt ez irányban. A reakció még nagyobb visszahatást szül és a harcot csak elkecseregettebbé teszi. A társadalom jobbainak kell itt a síkra lépni és érvényesíteni a szociális örvélem amaz eleven erejét, mely nélkül szabad és előre törekvő állam napjainkban nem gondolható. Küzdeni a visszatejődés setét áramlata ellen, ez a jobbak évezredes sorsa; álljanak elő e jobbak, mutassák meg, hogy e nemzet nem szakított még teljesen a múlt hagyományaival; álljanak ki a megtámadott szabadság ostromfalára és vívják ki a társadalmi rendnek lelketlen kezére jutott védbástyáit. Mert csakis e küzdelem sikeres megújításától remélhetjük megromlott közállapotaink újjászületését.

Pozsonyi Béla.

Belgrád, 1884. április 15-én.

Általános beszéd tárgyat képezik a szkupstina elé terjesztendő törvényjavaslatok. Legelőnkben tárgyalják az adóelőterjesztéseket és miután ezen előterjesztések leginkább érdeklik az egyes pártokat és az egész közönséget, úgy megengedi szerkesztő ur, ha ismétlen azokkal foglalatokodom. Ezen előterjesztések az egész parlamenti tárgyalás és a politikai mozgalom központját képezik.

Most az ellenzék igen melegen foglalkozik ezen kérdésekkel. A nemzeti szabadpártnak azon törekvése, hogy minden úton-módon az állam jövedelme szaporodjék, igen célszerű, mert csakis így fog az állam a kulturális és pénzügyi követelményeknek megfelelni. Több oldalról javaslatok történnek, hogy mily módokon s mily eszközökkel lehetne az új adóváltozásokkal a kormány jövedelmét szaporítani s e mellett az egyik kiváló párt igen óhajtaná az eddigi adórendszernek sértetlen fenntartását. Ezen a szerb adóügyeknek alapos reformja ellen törekvőkön azon véleményben vannak, hogy elegendő lenne csak az adóosztályokat szaporítani és az adók igazságos felosztása által a kormány jövedelmét fokozni. A földbirtokos-osztály adóit kívánják szaporítani s ezt nagyobb adófizetésre kényszeríteni, de az általános adóügyben lényeges változást nem kívánják. Ily osztályrendszert az ugynevezett szabadalmi adóban is óhajtanak; mert ezen adó a jövedelmiadót pótolja, ezáltal a kereskedők és járadékosok magasabb adót fizetnének, de az eddigi 44 osztályzat sértetlen maradna. Ezáltal a pórképviselőket megnyerni és a földadó ellen felizgatni akarnak. Nem lehet elhallgatni, hogy a minisztériumhoz magához közel álló körök is rebesgetik az eddigi adóknak sértetlen továbbmaradását és óhajtják az egyes osztályzatoknak két egyenes adó-nembe való összefoglalását. A pórképviselőknél ellen-szenvők a földadó ellen, a haladó pártnál is irányadó.

A közigazgatási változások még rengeteg tanulmányozásra várnak, kivált a kormányzatnak körökre és járásokra való beosztása. A hadügyi szervezésnek megfelelőleg az országot 5 nagy körre fogják osztani, hasonlólag az öt hadtesti parancsnoksághoz, továbbá 60 járásra, hasonlólag a 60 zászlóaljhoz, úgy hogy minden járásnak egy zászlóalj kell állítania, miáltal a mozgósítás is egyszerűsített. A tábori-ker, hadügy- és belügyminisztériumok között erre nézve élénk tárgyalások folynak. A közigazgatással szorosban egybekötött törvényekzés, ezentúl elválasztatik, ép úgy a pénzügyi kezelés a közigazgatástól el fog különíttetni és erre nézve különös közegek fognak kinevezettni.

A nisch-vránjai vasúti vonal kiépítése élénk folyamatban van és a kedvezőbb időjárás beálltával nagyobb szorgalommal fog foganatosítottatni. A szerb vasútak ezen vonala legtöbb nehézségeknek van ki téve, miután hegyes vidék s így sok alagút és sok mély bevágás szükséges. Legkivált Leszkovatz vidékén nagy alagútak és sok hid építettek. Ezen nehéz munkálatok azonban az építkezésnek tovább haladására és a vasút forgalmának mielőbbi megnyitására háborítólag hatni nem fognak. Európának hegyi vasútai között legérdekesebb lesz a nisch-piroti vonal, a melyiken a vasútvonal jóformán a hegyormokba bevésetik és a Nissava folyó mellett halad; a völgynek falai több ezer méterre terjednek, a folyóból egyenesen felfelé emelkednek és gyalogos útra is alig engednek tért.

A múlt hétfőn megejtett polgármesteri választáson Karabiberovics eddigi polgármester ismét megválasztott, m. p. túlnyomó többséggel, miután az ellenjelölt csakis néhány szavazatot nyert. Ezen választási eredménynek azonban kedvezőtlen utójátéka van, mivel eddig már 23 városi képviselő lemondott és még többek lemondása kilátásban van. A képviselőknek ezen tettjük következő okból történik:

Karabiberovics azelőtt igen gazdag ember volt, ki szerencsétlen üzérkedések és más balsors által vagyoniilag egészen tönkre ment. Jómódú korában sok jót tett és alapított. Hogy tehát ezen művelt és érdemdús egyén egészen koldusbotra ne jusson, ez okból neki 3 évvel ezelőtt a polgármesteri állást ajánlották fel, mely állás 800 arany (4000 frt) évi fizetéssel van egybekötve. Fél évvel ezelőtt reájöttek, hogy Karabiberovics a kövezetpénzekkel és egyéb javadalmakkal nem egészen helyesen bánik. Midőn e tárgyban a királynál panaszt emeltek, semmi segítséget nem nyertek, sőt a király saját szárnysegédét az egyes városi képviselőkhöz küldte, hogy azokat minden szerrel Karabiberovics újabb megválasztására bírja. Ily és még egyéb intriguák folytán Karabiberovics meg-

választatása sikerült. Ezen kényes ügynek megoldását a legközelebbi napoktól várják.

Rezső trónörökös fogadtatására az előkészületek lázas szorgalommal folynak. A díszkapuk már készek. Több mint 400 bércsoi kibéreltetett; egy bércsoi egy napra 100 frtot kap. Belgrád városa önmaga e célra 4000 aranyat ajánlott fel. r. l.

Az országos ötvösmű-kiállítás.

— Történeti szempontból, tekintettel megynkre és az alvőkre —

Budapesten a nemzeti muzeum másod emeleti képtár-helyiségnek öt termében vannak elhelyezve Magyarország műkincsei. Szaktudósok és műértők egyhangú nyilatkozatai szerint ily gazdag és műtörténeti tárgyak a világ egy muzeumában sem kiállításán együtt nem voltak még kiállítva. Megyénkből ugyszólván semmi sincs kiállítva, pedig birunk több oly műtárgyat, mely méltán helyt foglalhatott volna. Előkelőink közül az egy br. Rédl Béla állította ki valóban szép antik ezüst evőkészletét. Haynald Lajos biboros érsekünk által kiállított műtárgyak többfélesége, nemesen gondolkozó főpapunkra vallanak itt is. Megyénket és az alvidéket érdeklő több tárgy.

I. T e r e m.

Itt vannak elhelyezve 16 nagy szekrényben az őskori arany és ezüst ékszerek; egiptom, római kelta, hun, avar és egyéb népvándorlási gazdag leletek. Őskori primitív arany láncok, tekercsek, sodronyok, fülbevalók, karperecek, készítményi módjuk, az akkori népek izlésük és felfogásuk, az akkori társadalmi szokásokat, műveltségét árulják el.

A kelták idejéből való őskori leletek ránk nézve annyiban is érdekesek, mert e néplakta vidékünkét. Különösen az alsó Duna mentét Nagy Sándor idejében. Igen gazdag, és az akkori idők viszonyához képest meglehetősen társadalommal és műveltséggel bíró nép volt, a meny nyében azt a kiállított arany nyakláncok, karperecek, boglárók és arany csészéken található, meglehetősen izlésre valló munkákból lehet következtetni. Hogy társadalmuk és fejlett kereskedelmük volt, azt az arany karika-pénzekből sejtethetjük. Pulszky Ferenc véleménye szerint Cornacum nevű városuk, Bács megye déli részén a Duna mellett feküdt. A megyénkben talált, és a nemzeti muzeumban őrzött nevezetes kelta kard nincs kiállítva. Négy igen szép női diadém és tizenkét nehéz arany karperec Sziszek tájékről van kiállítva.

A vidékünkön lakott avarokról, műveltségi tekintetben ezt már nem mondhatjuk, bár roppant mennyiségű aranyak birtokában lehettek, mit nemcsak egykorú feljegyzések bizonyítanak, hogy mily roppant értékű aranyat ejtett zsákmányul Nagy Károly, midőn a titeli fensíkon lakott avarokat meghódította, hanem a kiállított arany ékszereken az aranyak durva pazarlásából is következtethetjük. Arany fülön-függőjük érdes és vastagsága, tölcseralakú karperecük idomtalansága izlésük és kulturájuk fejletlenségéről tesz tanúságot; bár a kengyelvasat ők használták először, 4 drb van kiállítva.

A rómaiak idejéből szép arany és ezüst ékszerek; Zimony vidékéről szép gombos ezüst lapok; a remekül vésett polgárdi ezüst három láb (tripos), ezüsttel kivert szép római sisak stb. a római művészet előhaladottságát bizonyítják. A nagy-szt.-miklósi gazdag arany lelet külön szekrényben, súlya 2600 arany; kiállítja ő Felsege kincstára. Attila hun királynak kincse itt látható. Arany kancsók, poharak, csészék, kürt, lőszerszám, mind tiszta vert arany munka. — Azonkívül több gazdag arany leletek vannak szép példányokkal képviselve.

II. T e r e m.

E teremben van felhalmozva az egyházi ötvös-munka, oly mennyiségben, a milyenben még soha a világ egy kiállításán még nem volt együtt Szembe ötlenek azonnal a byzanci és római művészet igen ritka maradványai: a legprimitívebb formájú feszületek, az egyenesre kinyújtott és sem a test súlyának, sem a fizikai törvényeknek nem hódoló, bizonyos természetű alakítást nélkülöző felfeszített Krisztussal. A feszületek készítésének egész sorozata látható itt a legrégebb időktől kezdve, egész a jelen korig. Sok régiséget egész biztonsággal fejtettek már meg a talált feszületek készítés módjának idejéből következtetve. Jeleül 1848-ban Székesfehérvárotól felemelt III. Béla és ne-jének Annának koporsóit a benne talált kis feszületről tudhatták meg, hogy mely korból és időből való a sír.

Egy hosszú nagy szekrényben vannak elhelyezve a roppant értékes és művészes kivitelű kelyhek, monstranciák, pástorbotok a legkülönfélébb modorban Remek oltárkeresztek, 1526-ból való Perényi cimerez pástorbot, 93

szebbnél-szebb áldozó-kehely gyöngyökkel és drága kövekkel dúsan kirakva, Bakács Tamás híres kelyhe; 13 szemképráztaóan csillogó úrmutatók, mindmegannyi a magyar ötvösművészet régi aranykorát hirdetik midőn meg jóval több volt az arany, mint most.

A görög-keleti művészetet, melyek megtartották a byzanci ízlést, a karloviçi egyház műkincsei képviselik, külön szekrényben. Igen érdekes a tyupriai kerületben volt ősi ravani-cai zárda mintájára, tiszta vert ezüsből készült kenyértartó szekrényke, melyet Nedelkovics ciprovac ötvös 1705-ben készített. Remek munka, nincs rajta üres hely, melyet a művész bámulatos türelemmel ki nem dolgozott, gyönyörű kis tornyocskákkal van ellátva. Értéke három-százezer forint. Kiállítja Angelics patriarcha. Ugyanitt látható egy aranyozott ezüst billikom 1389 évszámmal. A rigómezei csatában elesett Lázár, utolsó önálló szerb fejedelem, ezen billikommal köszönté fel Obilics Miklóst. Azonkí-vül két szép egyházi legyező látható.

A gazdag Ravanica-zárdából Angelics patriarcha nem küldeté el valamennyi ötvös-műkincseit. Ezen zárdában őriztetik jelesül Milica fejedelem asszonyinak, Lázár cár ne-jének, szép díszserlege; Lázár fiának Istvánnak 1414 évszámot viselő igen szép munkájú díszbuzo-gánya, azonkívil a gyöngyökkel és zománccal dísz tett XVI századbeli kelyhet is nélkülözi a kiállítás, mely e feliratot viseli: »Szej szveti potir Monastira Ravanica chram Koszneszenya i szvjatoga Kneza Lázára.« Ha ehhez hozzá ves-zsük még, hogy Krusedol-ból, a szerb nem-zet kiválóbb egyéneinek e mauzóleumból (itt van eltemetve a szerbeket Magyarországra ve-zető Csernovics Arzen patriarcha, a szerencsét-len Obrenovics Mihály anyja Lyubica és a ma-gyar szabadságharc idejéből ismeretes Suplikács István vojvoda) kiállítottak volna az ottani zár-dában őrzött Hilarion érseknek tiszta vert ezüst-ből készült, gazdagon megaranyozott és drága kövekkel kirakott ripidáját; a híres XV. szá-zadbeli pokált, a szép ezüst thuribulumot és Nikanor püspöknek egy gyöngyökkel díszített mitráját stb, úgy bizonyára e kiállítás bővebb tájékozást nyujtana a görög-keleti ötvös művé-szetről.

Egy külön szekrényben van kiállítva a fő-városi lapokban is részletesen ismerteteri 1406-ban készült Szent László királyunk nagy ezüst mellszobra, melynek belsejében a szent koponyájának egy darabját őrzik. A nagy drága kövekkel kirakott koronát, Náprágyi püspök ujította meg Prágában 1600-ban. Kiállítja a győri káptalan Szemkőzt vele áll a művésziesebb ki-vitelű Csák Máté-féle szobor, — vert ezüsből.

E két szobor között vannak kiállítva az acheni székesegyházban Nagy Lajos királyok alapította fogadalmi magyar kápolnából az anjou kori művészet remekei. Szép ereklye-tartók, remek díszítésű gyertyatartók, bámulatos művészetű fogadalmi cimerek (Magyarország és anjou ház cimereivel) és cimerpajzsok. Valamennyi igen műizléses, zománcozott, drágakö-vekkal kirakott bámulatos szép tárgyak. Az olasz műizlés befolyása hazánkban jótékony ha-tással volt más téren is.

Itt kell megemlékezni a zágrábi székes-egyház által kiállított szt. István királyunk élet-nagyságúnál jóval nagyobb — vert ezüsből 1635-ben készült remek mellszobróról. Valóságos műkincs — nemcsak anyagi érték, hanem mű-becsénél fogva is. Ezen szobrot dobálta meg a zágrábi csócselék tavaly. Mellette van egy szín ezüsből vert kar, kezében csatabárdot tartva. A karban üvegen keresztül Szent László kirá-lyunk karcsotjának egy része látható. A nagy-váradai káptalan állítja ki.

Két kis oltárka köti le a szemlélő figyel-mét; mindegyiken 15 remek kis férfi és női szobrocskákkal ellátva. E szobrocskák ruhái gyönyörűen vannak különféle színben zomán-cozva. Mű és szakértők véleménye szerint egy-egy szobrocska háromezer forint értékű. Mellet-tük áll Forgács Ferenc volt nyitrai püspök cimerevel ellátott — dús zománcoz ékítményű kehely, mely magában egy egész vagyont ér meg. Hasonló egész Európában nem található, — a nyitrai püspökség tulajdona.

Nem hiányoznak itt a XVI—XVIII. század-beli ezüstbe kötött, dúsan aranyozott, zománco-zott, vésett és különféle drága gyöngyökkel kirakott imádságos könyvek sem, melyek két szekrényt töltenek meg. Legszébb Apafi Mihály bibliája.

Egyébiránt még szép kelyhek (30 drb), feszületek, urmutatók, mind rococo munkák — rubint és smaragdokkal kirakva, egy egész szek-rényt foglalnak el, mely egyedül a XVIII-ik

században divott francia izlést képviselik. Igen szép munkák, a szemnek is fáradságos nézni, hát még készíteni?

Donoszlovits Vilmos.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNAR ISTVAN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nandor.

NYILTÉR.)

Nyilatkozat.

Alulírott f. évi március hó 19-én a hód-sági kaszinó egyesület helyiségében a járás szolgabírája Vissy Józsefről sértőleg nyilatkoztam. Hibám belátva bocsánatot kérek.
Hódságh 1884. ápril hó 10-én.

Trischler Károly.

MATTONI
BUDAI KIRÁLY-
KESERŰVIZE
orvosi tekintélyektől legjobban ajánlva
kapható minden gyógyszerár és ásványvízkereskedésben.
MATTONI és WILLE BUDAPEST.

KRONDORFI
Savanyú-Kút
STEFANIA
Koronahercegőné
forrás.
Tízszáz 1882
arany érem.
FALCIONE GUSZTÁV
Fő-raktár.
Fűszerkereskedésében Zomborban.
20-6

A MOHAI
ÁGNES
FORRÁS
hazánk egyik legszársavdusabb
SÁVANYÚVIZE
kiváló szőlőpárat tesz főleg az emésztési zavaroknál s a gyomornak az idegrendszer bántalmán alapuló bajainak. Általában a víz mind azon köröknél kiváló figyelmet érdemel, melyekben a szervek élet támogatása és az idegrendszer működésének fölfokozása kívánatos.
Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.
1883. évben 1 millió palack szállított el.
Fris töltésben
mindenkor kapható
Édeskuty L.
m. kir. udv.
ásványvíz-szállítónál Budapesten.
Ugyiszint minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben
Raktár: ZOMBORBAN 12-11
Weidinger Sándor és Zsigmond uraknál.

HIRDETÉSEK.

Ház bérbeadás.

A Basa utcában 3 szoba, 1 nagy előszoba, konyha, cselédszoba és istálló május hó 1-től bérbe adatik. — Bővebb értesítést ad Csarsch Sándor. 2-1

Ház-eladás.

A Szelence-külvárosi Géza-utcában 244. sz. a. 432 ööl területű, 4 szobából (három utcai) s számos mellékhelyiségből álló ház, gyönyörű gyümölcsös és szőlős kerttel, szabad kézből eladó.

Tudakozódhatni a tulajdonos özv. Knezevich Tamás tanítóné asszonyságnál.

SINGER-féle varrógép 1 frt heti részletfizetésre.

6-1 Nem 80 forint
egy külföldi
„SINGER“-varrógép,
hanem **36** forintért

kapható helyben hetenkénti 1 forint részletfizetéssel
GOLDFAHN SÁNDOR norinbergi díszműkereskedésében Zomborban, főutca, FALCIONE-féle ház
Ugyanott kaphatók: *Howe* és *Wilson*-féle varrógépek.

SINGER-féle varrógép 1 frt heti részletfizetésre.

Szülők figyelmébe.

Alulírottak értesítjük Bács-Bodrogh megye tisztelt közönségét, miszerint elfogadunk teljes ellátásra két növendék leánykát, a kiket a szülők itt felsőbb kiképzetés végett akár az »Országos Nőképző« intézetbe, vagy valamely nyilvános polgári iskolába, akár a lipót-utcai »Angol kisasszonyok« zárdájába bejárattani óhajtának. Az érdekelteket előre is biztositjuk gondos és lelkiismeretes bánásmódról és mérsékelt feltételekről

Budapest, Szerb-utca, 2 szám, 2. emelet.

Mokry Amália,

3-2 volt zombori nőnevelőintézet tulajdonos, és
özv. *Brasicsné sz. Mokry Mariska.*

Árverési hirdetmény.

Saudin szül. Pluzsarev Dimitriának, Baesity Milos mint néhai Baesity Jecko örököse elleni o. é. 90 frt tőke s járuléka iránti végrehajtási ügyében, a zombori kir. törvényszék, a végrehajtási árverést, a területén lévő Ó-Szta-pár községben fekvő s az Ó-szta-pári 166 sz. tjkvben Baesity Jecko nevében álló A 1 sor 172. br 129. öi. sz ház és beltelekre, 400 frtban megállapított kikiáltási árban elrendelte.

Az árverés 1884. évi május hó 2-án délelőtt 9 órakor, Ó-Szta-pár község-házánál fog megtartatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át, vagyis 40 frtyi bánatpénzt készpénzben letenni.

Zomborban, 1884. évi ápril hó 16-án.

Dr. Drakulić Pál,
végrehajtató ügyvédje.

Valódi neszmeiyi és magyaradi borok 1 literes üvegekben.

ÚJ TALÁL MÁNY
házi falak szárazon tarthatására.

Festékek

házi falaknak kívülről való bemázolására, oly tartós mint a cement, többféle színben. Továbbá kapható közönséges és portland cement, asfalt, elszigetelő pep (Isolirmasse), elszigetelő táblák (Isolirmasse-Tafeln) és theer.

Minden színű festék olajban feldörzsölve, valamint szárazon is kapható

HEINDLHOFER RÓBERT
kereskedésében Zomborban.

Valódi neszmeiyi és magyaradi borok 1 literes üvegekben.

Nincs többé fogfájás!

DOM MAGUELONNE főnök a tisztelendő benediktinusoknál **Soulachan** (Gironde)

FOG-SZERE

52-2 használata által.
Két arany érem, Bruxelles 1883. a legmagasabb kitüntetés. — Főltalva 1873. Boussard Pierre prio által.
1 palack 1., 2. és 4 frt, por 75 kr. és 1 frt, pasta 1 frt.

Eau de Zenobie erősítő, megtartó és egyedül képes a szín visszaállítására ép úgy a hajnál, mint a szakállnál, azt hajlékonya teszi és növeszti, 1 palack.
Tincture du dr. Richard, a haj eredeti színének visszaállítására, rögtöni siker. 3 frt 1 palack.
Eau de Phénix I. kitünő szer a haj színének visszanyerésére, 2 vagy 3-szori használatra minden további eljárás nélkül előtte vagy utána.
Eau de Phénix II. ugyanazon eredmény mint az I. sz., siker 2 nap után.
Gouttes du dr. Thompsen szak-ill-festőszer, könnyű használat és gyors siker.

Lotion vegetale Cephaline, jótékony a fejmosásra egyszersmind a hajnövesztésre.

Arnica-line toilletviz. Egységül szer mindenféle bőrbetegségek, kiütések, égések stb ellen.

Parfümök, nagy választéka az ismert angol és francia illatszereknek.

Poudre fleur de riz de Lahore, elismert legjobb rizspor, finom illat.

Glycerine anglaise, kitünő szer a bőrnél fagyások ellen stb.

Főgyűnkőség a nagybani eladásra

A. Seguin 3. rue Huguerie Bordeaux.

Raktár Zomborban: Heindlhofer Robert és Weidinger S. és Zs. uraknál.

Kisbérleti hirdetmény.

A zombori m. kir. jószágigazgatóság kezelése alatt levő s alább felsorolt kincstári uradalmakhoz tartozó kis bérletnek 1884 évi október 1-től kezdve 5-10 holdas részletekben az első évben buza, a második évben kukorica és a harmadik évben zabvetés alá, az ugarak hagyandó dülöknek pedig egy tagban való legeltetésre leendő bérbeadása iránt az alább megnevezendő időben és helyen nyilvános árverés fog tartatni, melyre az elérendő évi haszonbér egy negyed részével felérő bánatpénzzel ellátott és bérhatárral nem terhelt vállalkozók meghivatnak. — Ugy a szántóföldekért, mint az ugarlegeltetésekért az árverésnél a kikiáltási árak $\frac{1}{4}$ része bánatpénzzel leteendő és ezen bánatpénz 1884. évi október hó 1-én mint a bérítő tényleges kezdete napján az egész évi haszonbérre kiegészítendő és azután az évi haszonbér évente előre fizetendő. — A bértárgyak után kivetett állami adókat ezek után kivetendő állami pótlékokat és egyéb községi vagy megyei adókat stb. pótlékokat a kincstári uradalom fizeti, miért is a kikiáltási árak ehhez képest állapították meg. — A bértárgyak és az árverést megtartó helyek a következők, u. m.:

Bértárgy megnevezése	Területe	B é r l e t		Kikiáltási ár	
		hold □ öl	kezdete	vége	frt
I. Szántován a kincst. urad. ispánságnál 1884. évi május hó 8-án 9 órakor.					
Szántovai felső föld II. dülő, egy évi ugar legelőre	52 392	1884. október 1.	1885. szept. 30.	20	75
Szántovai felső föld III. dülő, vetésforgással 3 évre	52 910	" "	1887. szept. 30.	—	—
II. A kulai kincst. urad. ispánságnál 1884. évi május hó 16-án 9 órakor.					
Pettaui III. kisbérlet II. dülő, egy évi ugar legeltetésre	226 500	1884. október 1.	1885. szept. 30.	1476	55
Ó-verbázi II. dülő, egy évi ugar legeltetésre	213 430	" "	" "	780	30
Pettaui III. kisbérlet III. dülő, vetésforgással 3 évre	225 —	" "	1887. szept. 30.	—	—
III. A kis-sztapári kincst. urad. ispánságnál 1884. évi május hó 12-én 9 órakor.					
Alsó-pusztakulai bárány járási III. dülő, egy évi ugar legeltetésre	38 171	1884. október 1.	1885. szept. 30.	272	—
Alsó-pusztakulai világos barai III. dülő, egy évi ugar legeltetésre	82 —	" "	" "	535	17
Alsó-pusztakulai bárány járási IV. dülő, vetésforgással 3 évre	29 1180	" "	1887. szept. 30.	—	—
Alsó-pusztakulai világos barai IV. dülő, vetésforgással 3 évre	82 40	" "	" "	14	95

Zombor, 1884. április hó 3-án.

2-1

Magy. kir. jószágigazgatóság.

Bérbeadási hirdetmény.

A zombori m. kir. jószágigazgatóság kezelése alatt lévő alább felsorolt kincst. bértárgyaknak bérbeadása iránt ugyancsak alább megnevezett helyeken és időben zárt írásos ajánlati tárgyalás fog tartatni. — A zárt írásos ajánlatok a kikiáltási árak 10% -át tevő bánatpénzzel és 50 kros bélyeggel ellátva az alább felsorolt helyeken és időben reggeli 9 óráig a tárgyalást megtartó bizottság elnökének kezébe adandók át — ezen időn túl beadott utó ajánlatok figyelembe nem vétetnek. — Az ajánlatok borítékán olvashatóan kiírandó a tárgy, melyre az ajánlat tételik, továbbá: az ajánlatban a megajánlott összeg számokkal és betűkkel világosan kiírandó, és határozottan kiteendő, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri és azok minden pontjának magát feltétlenül aláveti. Ajánlatok a zombori m. kir. jószágigazgatósághoz magához is benyújthatók; — de csakis az árverés előtti harmadik nap deléig. — A bértárgyak után kivetett állami adókat és ezek után kivetendő állami pótlékokat a kincstári uradalom, egyéb községi vagy megyei adókat stb. pótlékokat pedig a bérítő fizeti; miért is a kikiáltási árak ehhez képest állapították meg. — A feltételek a zombori m. kir. jószágigazgatóságnál és az alább megnevezett ispánságoknál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők. — Bértárgyak és a versenytárgyalást megtartó helyek a következők u. m.:

Bértárgy megnevezése	Terület	B é r l e t		Kikiáltási ár	
		hold □ öl	kezdete	vége	frt
I. Apatinban az urad. ispánságnál 1884. évi május hó 6-án reggeli 9 órakor.					
Bezdnai legelő	1371 475	1884. október 1.	1890. szeptember 30.	4378	—
Kupuszinai maradvány föld	963 823	" "	" "	2704	66
Monostorszegi föld	1472 187	" "	1885. szeptember 30.	7772	78
II. Zomborban a k. jószágigazgatóságnál 1884. évi május 7-én reg. 9 órakor.					
Tovarissovai földek	308 1100	1884. október 1.	1890. szeptember 30.	3901	82
Béregi Budzságh földek	428 163	" "	" "	3144	92
Béregi I., II., III. és IV. dülő	279 1556	" "	" "	927	50
Szántovai I., II., III. és IV. dülő	185 828	" "	" "	1509	71
Csataaljai italmérési jog	—	1885. január 1.	1890. december 31.	1019	57
Szántovai italmérési jog	—	" "	" "	2627	27
Béregi halászati jog	—	" "	" "	665	—
III. Kulán az uradalmi ispánságnál 1884. évi május hó 15-én reggeli 9 órakor.					
Pettaui számméltúli nagybérlet	328 1000	1884. október 1.	1890. szeptember 30.	5417	48
Kereszturi föld	298 983	" "	1887. szeptember 30.	3041	04
" "	250 —	" "	" "	2562	87
" "	50 —	" "	" "	217	94
" "	50 —	" "	" "	217	94
Kulai magtár	—	1885. január 1.	1890. december 31.	1368	—
Kucurai nagybérlet	941 1192	1884. október 1.	1890. szeptember 30.	22194	96
IV. Kis-Sztapáron az urad. ispánságnál 1884. évi május hó 12-én reg. 9 órakor.					
Alsó-pusztakulai „Neuriss“ föld	260 590	1884. október 1.	1890. szeptember 30.	4357	77
Alsó-pusztakulai „Nagysziget“	156 1090	" "	" "	2841	51

Zombor, 1884. április 3-án.

2-1

A m. kir. jószágigazgatóság.

Pályázat.

Topolya községében folyó évi május hó 1-től két végrehajtó lesz a községi képviselő testületnek további intézkedéseiig alkalmazva.

Az egyik adóvégrehajtó, ki köteles lesz a végrehajtással egybekötött és az adóügyek körül előforduló egyéb írásbeli teendőket is végezni. — évi négysszáz — a másik adóvégrehajtó, ki folyton a végrehajtásokat eszközölni, évi háromszáz forint javadalmazásban részesülend.

Az alkalmazandó községi adóvégrehajtók a községi jegyző ellenőrködése alatt állanak s neki minden tekintetben feltétlenül alárendelvék.

Pályázni óhajtok felszerelt kérvényeiket a községi előjárásra címezve folyó évi április hó 28-ig benyújtani tartoznak. Az adóvégrehajtásnál már alkalmazottak előnyben részesülnek. Az alkalmazandó végrehajtók állásaikat folyó évi május hó 1-én elfoglalni kötelesek.

Topolyán, 1884. április 8-án.

Radimetzky Ferenc, **Rind Elek,**
jegyző. 3-2 bír.

Árlejtési hirdetmény.

Alulírottak által ezennel közhírré tételik, miszerint a tettes alispáni hivatal által f. évi március 25-ről kelt 6365. sz. rendeletével vonatkozó a tet. megyei közgyűlés 1882. évi április 4-én 88. sz. alatti határozatára egy, Tataháza községében emelendő új jegyzői lak építhetése engedélyeztetett. Az építkezés elvállalására vonatkozó versenytárgyalás f. é. április 27-én delutáni 4 órakor fog a község bazánál megtartatni. Az építkezési költségek 5655 forintban levén megállapítva, a versenyzni szándékozók 560 forint készpénz esetleg takarékpénztári könyvecskével igazolt ovadékkal ellátva a tárgyalás helyére a fent kitétt időre meghivatnak. Ovadékokat nem tevők a tárgyalásból kizárva.

Tervek, költségvetés és árlejtési feltételek f. hó 14-től kezdve a községi jegyzői irodába betekintheők. Tataháza, 1884. április hó.

Deák István, **Oláh Péter,**
jegyző. 3-2 bír.

ÜGYNÖKNEK

kerestetik **tözsdi** (Provisio) mellett

saját gyártmányaink eladására

az itthelyi és környékbeli piac számára oly kereskedő, kinek a közönségnél nagy ismeretése van. 3-2

Szives ajánlatokat elfogad:

A magyar királyi kiz. szab. chemiai termény-gyár, kocsikénőcs-, gépolaj- és petroleum-finomitó-gyár

ORSOVA (Magyarország.)

Meghívás a kereskedelmi tudományokban való magán oktatásra.

Múlt év május havában körözvény által tudattam a n. é. közönséggel, hogy itt Zomborban a kereskedelmi tudományokban a magán oktatást egyes tantárgyakban megkezdtem.

Tantárgyak voltak: 1) A kettős könyvvitel különféle módszer szerint.

2) Kereskedelmi számtan.

3) Német kereskedelmi levelezés.

4) Váltótörvény az országos törvények szerint.

5) Szépírázat mindennemű írás modorban.

Az egész kurzus ezen tantárgyakra — a tanuló felfogásához arányosítva — de legfeljebb 6-8 hónapig tart.

Mindazon növendékek, kik 10 havi ittlétem alatt, általam a theoretikai és gyakorlati olasz és francia rendszerű kettős könyvvitelt megtanulták, ma képesítve vannak, új kereskedelmi könyveket berendezni és mindennemű már megkezdett könyveket tovább vezetni. E hónapban napoként még néhány üres óra felett rendelkezem, mi által különösen a kereskedő ifjuságnak alkalmat nyújtok a kereskedelmi tudományokban ismereteket szerezni; ezen tanfolyamot ajánlatom különben mindazoknak, kik vagy saját üzletükben a könyvvezetést folytatni akarják, de azoknak is, kik a könyvvezetői pályára lépni kívánnak.

Azok, kik a német nyelvet és írályt nem birják kellőleg, nálam kiegészítő oktatást nyernek ebben, de a nélkül, hogy — ifjone módon — könyv nélkül tanulniok kellene.

Végül ajánlom magamat a helybeli kereskedő uraknak, kik eddig nem vezettek rendes könyvvitelt, — üzleteikben a kereskedelmi könyvvezetés berendezésére, — és ezeknek gyakorlati tovább vezetésére. Ezen munkálkodásom nyomán, módot nyújtok mind ilyeneknek, saját üzleti könyveiket szabályszerűen tovább folytathatni.

Május hó 1-től fogva magánlakásomon is elvállalok vidéki tanítványokat úgy oktatásra, mint lakásra és teljes ellátásra is, a legelősebb feltételek mellett. Zomborban, 1884. évi április havában.

Teljes tisztelettel

ROSENZWEIG EDE,

a kereskedelmi szaktudományok tanára Zomborban, Vadászúrt szálloda 12. sz.

6-3

Első magyar általános biztosító-társaság

I. Tűz-, szállítmány- és jégbiztosítási üzlet.

KIADÁSOK.

Huszonhatodik évi zárszámla 1883. január 1-től december 31-ig.

BEVÉTELEK

		frt	kr	frt	kr			frt	kr	frt	kr	
I. Tűzbiztosítás.						1882. évi nyereség-számla: maradv.				2155	48	
Kifizetett károk a viszontbiztos. rész levonása után		1615188	38			I. Tűzbiztosítás.						
Függőben maradt károk tartaléka		145983	50			Az 1882. évről áthozott készpénz díjtartalék a viszontbiztosított rész levonásával és minden megterhelés nélkül		1845116	57			
Szerzési költségek a viszontbiztosított rész utáni bevétel levonásával		286913	38			362.292,724 frt 09 krnyi kötött biztosítások után és a f. évben lejárt díjrészlet. befolyt díjak	3.726,813-10					
A tűzbiztosítási üzletet terhelő igazgatási költségek és adó		311640	41			levonva: törlesztett díjak	62,561 70					
Behajthatlan követelések leírása		1000	15			viszontbiztosítási díjak	533,984 34					
A következő évek készpénz-díjhátraléka a viszontbiztosított rész levonása után és minden megterhelés nélkül		1721678	43	4082404	25	lejárt visszbizt díjrészletek	358,327 05	1.154,873-19	2571939	91		
II. Szállítmány-biztosítás.						Az 1882. évben fenmaradt tartalék függőben volt károkért			261186	59	4678243	07
Kifizetett károk a viszontbiztosított rész levonásával		59567	75			II. Szállítmány-biztosítás.						
Függőben maradt károk tartaléka		31475	10			Az 1882. évről áthozott díjtartalék		23186	21			
Szerzési költségek		10735	—			28 291,087 frt 15 kr. kötött biztosítások utáni díjak	190,494 49					
A szállítvány-biztosítási üzletet terhelő igazgatási költségek		11110	17			levonva: törlesztett díjak	11,053-94					
A következő évek díjtartaléka a viszontbiztosított rész levonásával		19321	57	132209	59	viszontbiztosítási díjak	88,612-88	99,666 82	90827	67		
III. Jégbiztosítás.						Az 1882. évben fenmaradt tartalék függőben volt károkért			31075	84	145089	72
Viszontbiztosítások és törlések		654499	58			III. Jégbiztosítás.						
Kifizetett károk a viszontbiztosított rész levonásával		1369037	64			76 434,691 frt 81 krnyi kötött biztosítások utáni díjak		1913331	71	1913331	71	
Szerzési és igazgatási költségek a viszontbiztosítások utáni bevételek levonása után		285325	93			IV. Egyéb bevételek.						
Behajthatlan követelések leírása		1415	28	2310278	43	Beváltott szelvények után, valamint egyéb kamatok és bevételek		238946	63			
A társasági tartaléktőkének kamata				54724	03	Társasági házak tiszta jövedelme		59999	91	298946	54	
1883. évi nyereség				458150	22						7037766	52
				7037766	52							

VAGYON.

Mérleg-számla 1883. december 31-én.

TEHER.

		frt	kr			frt	kr
Elhelyezett tőkepenék: az első hazai takarékpénztárnál, az egyesült bpesti fővárosi takarékpénztárnál, a m. orsz. közp. takarékpénztárnál és m. állami kincstári pénztárjegyekben		1131000	—	Részvényalap-tőke: teljesen befizetett 2000 egész részvény á 1000 frt		2.000.000	—
Értékpapírok:				Részvényalap-tőke: teljesen befizetett 2000 fél részvény á 500 forint		1.000.000	—
a) 1.153,400.— frt m. földhitelintézeti 5% záloglevelek á 100%	1.153,400	—		Társasági tartaléktőke		1422824	86
b) 284,000.— frt m. földhitelintézeti 5 1/2% záloglevelek á 100%	284,000	—		Tűzbiztosítási díjtartalék készpénzben a viszontbiztosított rész levonásával és minden megterhelés nélkül		1.721,678-43	
c) 1.338,300.— frt m. északkeleti vasut ezüst első kötv. á 91,75%	1.227,890-25			Szállítvány biztosítási díjtart. készpénzben a viszontbiztosított rész levonásával és minden megterhelés nélkül		19,321-57	1741000
d) 394,800.— frt m. nyug. vasut I. kib. első ezüst kötvények á 96%	379,008	—		Tűzbiztosítási függő károk tartaléka		145983	50
e) 350,000.— frt m. gácsorsz. vasut II. kib. ez. első kötv. á 93,50%	327,250	—		Szállítvány biztosítási függő károk tartaléka		31475	10
f) 229,000.— frt duna-drávai vasut első kötvények á 95%	217,550	—		Árkülönbözeti számla		341789	03
g) 30,000.— frt Első erdélyi vasut ezüst első kötvények á 93,75%	28,125	—		Dunaparti házadó tartaléka		35425	95
h) Lloyd társ. kötvények és egyéb értékpapírok	248,039	—		Különböző hitelezők		162541	12
i) Olasz alapítv. kötv. Lire 375,000 á 89,40+48%	160,920	—		Az előbbi évekről eddig fel nem vett osztalékok		1920	—
a fenti értékpapírok után az év végén esedékes kamatok	60,131 16	4086313	41	Első magyar általános biztosító-társaság Lévy-alap		50000	—
Leszámitolt és egyéb váltók		263549	81	Tiszviselők nyugdíjalapja		417428	90
A társaság hazai Budapestén		1210000	—	Életbiztosítási osztály folyó számlán		294640	55
Különböző adósságok:				1883. évi nyereség		458150	22
a) Pénzkészlet és maradvány a képviselősegeknél		654723	74	*) A tartaléktőke az 1883. évi nyeresémből emelkedett		1.501,952-23	
b) Maradványok idegen biztosító intézeteknél		457230	48	**) A díjtartalék az 1883. évi nyeresémből emelkedett		1.780,563-69	
Jégbiztosítási osztály folyó számlán		277358	67				
Központi pénzkészlet		23003	12				
		8103179	23				

II. Életbiztosítási üzlet.

KIADÁSOK.

Huszonegyedik évi zárszámla 1883. január 1-től december 31-ig.

BEVÉTELEK

		frt	kr	frt	kr			frt	kr	frt	kr
Törlesztett kötvények díja		118630	57			A mult évből áthozott díjtartalék				8572482	15
Visszaváltott kötvényekért		143401	80			Befolyt díjak: ez évben kiállított kötvények után		279549	54		
Halálesetek után kifizetett kárösszeg		426179	84			az előbbi években kiállított kötvények után		1774373	20		
Lejárt kiházasítási tőkékért		365770	07			a biztosított tőke emelésére fordított nyereségek		12685	68	2066608	42
Kiházasítási biztosításoknál haláleset következtében díjvisszatérítés		56457	05			Mult évi függőben volt károk tartaléka				89220	59
Függőben levő károk tartaléka		129696	69			Illetékek				44458	34
Évjáradékokért		13752	89			Kamatjövedelem				477771	43
Viszontbiztosítási díjak		28324	04								
Bélyegkért		25497	93								
Postadíjak, nyomtatványok, irodai bér, uti- s egyéb költségek		88857	43								
Tiszti fizetések		43075	38								
Jövedelmi adóért ez évi nyereség után		27330	93								
Orvosi díjakért		15009	24								
Szerzési és díjbehajtási költségek		154447	70								
Behajthatlan tartozások leírása		4715	77	1641147	33						
Díjtartalék ez év végén				9274114	61						
1883. évi nyereség				335278	99						
				11250540	93					11250540	93

	frt	kr		frt	kr
Értékpapírok	8.178,690	16	Díjtartalék	9.475,959	89
ugyanis:			levonva a viszonbirt. díjtartalék	201,845	28
960,300 frtnyi o. m. bank 5% os záogl. 100 frtjával	960300	—	Biztosági alap		193754
295,800 frtnyi pesti magy. keresk. bank 6% os záogl. levelei 100 frtjával	295800	—	Kiházasítási tőkék nyeresége		253136
1.138,000 frtnyi m. földhit. 5 1/2% os záogl. 100 frtj.	1138000	—	Függőben lévő károk tartaléka		129696
4.608,000 frtnyi m. földhit. 5% os záogl. 100 frtjával	4608000	—	Díjleszállításokra vonatkozó nyereségek tartaléka		2402
1.161,000 frtnyi m. földhitelint. 4 1/2% os záoglevelek 93 1/2 frtjával	1085535	—	Előre fizetett díjak az 1884—1888. évekre		3174
74,640 frtnyi m. földhitelint. 5% os érc értékű záog. levelek 118 3/4 frtjával	88523	04	Fel nem vett nyereségek 1882. évről		53
6,700 Lira olasz 5% os járadék és kamatai	2532	12	Viszonbirtosító intézetek és mások követelései		5109
1883-ban esed. kamat. és elszám. pénzküldemény	149671	20	1883. évi nyeresény		335278
Jelzálog-kölcsönök	156243	60			
Kötvény-kölcsönök	1107261	—			
Viszonbirt. kötvény-kölcsönök	21564	83			
A központ tartozása folyó számlán	294640	55			
Vezér- és főügynökségek s mások tartozásai	288649	08			
	10196720	42			
				10196720	42

Budapest, 1883. december hó 31-én.

A Z I G A Z G A T Ó S Á G :

Pecz Vilmos,
életbiztosítási osztályfőnök.

Fuchs Rudolf, Hajas József, Harkányi Erigyes, Lévy Henrik.
Igazgató-helyettesek: *Ormosy Vilmos,* igazgató. *Ullmann Károly Pál,* aligazgató.

Jenny Lajos,
a központ könyvezés főnöke.

A fenti zárszámlákat és mérlegeket megvizsgálván, azokat a törvényben s az alapszabályokban meghatározott elvek szerint készültnek és azok egyes tételeit a fő- és segédkönyvekkel teljesen megegyezőnek találtuk.

Budapest, 1884. március hó 5-én.

A F E L Ü G Y E L Ő B I Z O T T S Á G :

Budayánszky Ferenc, Tornyai Schosberger Zsigmond, Szitányi Izidor.

Kaczvinsky János,
életbiztosítási könyvvivő.

1550. szám.
1884.

Árverési hirdetmény.

A zombori m. kir. jószágigazgatóság kezelése alatt levő alább felsorolt bértárgyaknak bérbeadása iránt ugyancsak alább megnevezett helyeken és időben nyilvános árverés fog tartatni. — Várlakozni szándékozók az árveréshez azzal hivatnak meg, hogy magukat 10% bánatpénzzel ellássák. A szóbeli árverés megkezdése előtt 50 kros bélyeggel és 10% bánatpénzzel ellátott írásos ajánlatok is elfogadhatók. — Az írásbeli ajánlatok borítékán olvashatóan kiírandó a tárgy, melyre az ajánlat tételik, továbbá az ajánlatban a megajánlott összeg számokkal és betűkkel világosan kiírandó és határozottan kiteendő, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri, és azok mindegyikét magától feltétlenül aláveti. Írásbeli ajánlatok a zombori m. kir. jószágigazgatósághoz magához is benyújthatók, — de csak is az árverés előtti harmadik nap delég. — A bértárgyak után kivetett állami adókat és ezek után kivetendő állami pótlékokat a kincstári uradalom — egyéb községi vagy megyei adókat stb. pótlékokat pedig a bérelő fizeti; miért is a kikiáltási árak ehhez képest állapítottak meg — Az árverési és szerződési feltételek a zombori m. kir. jószágigazgatóságnál és az alább megnevezett ispánságoknál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők. — Utó- valamint elkésett ajánlatok figyelembe nem vétetnek. — Bértárgyak és az árverést megtartó helyek a következők u. m.:

Bértárgy megnevezése	Területe	B é r l e t		Kikiáltási ár
		hold □ öl	kezdete vége	
I. Az apatini m. kir. kincst. urad. ispánságnál 1884. évi május hó 6-án 9 órakor.				
Bezdáni szántóföld	7	1039	1884. október 1. 1890. szeptember 30.	129 29
Kupuszinai ispánkert	—	125	" " " " " " " "	3 54
	—	600	" " " " " " " "	14 54
Kupuszinai halászati jog			1885. január 1. 1890. december 31.	120 —
Doroszlói			" " " " " " " "	156 52
Drávatoroki italmérés jog			" " " " " " " "	122 89
Apatini országos és heti vásár jog			1885. december 31.	255 —
II. A szántovai m. kir. kincst. urad. ispánságnál 1884. évi május hó 8-án 9 órakor.				
Szántovai külső ispánkert	—	665	1884. október 1. 1890. szeptember 30.	6 73
Kolluthi vadászati jog			1885. január 1. 1890. december 31.	20 10
Szántovai " " " "			" " " " " " " "	12 —
Béregi " " " "			" " " " " " " "	2 —
Gákovai mézszárszéki épület			1884. szeptember 1. 1890. augusztus 31.	9 19
Dantovai			1885. január 1. 1890. december 31.	11 23
Szántovai kis dunán gyakorlandó révjog			" " " " " " " "	5 30
III. A kulai m. kir. kincst. urad. ispánságnál 1884. évi május hó 15-én 9 órakor.				
Kulai vásártéri legelő	53	1287	1884. szeptember 1. 1890. szeptember 30.	173 56
Óbecsei szántóföld	8	1500	" " " " " " " "	152 73
IV. A kis-sztapári m. kir. kincst. urad. ispánságnál 1884. évi május hó 12-én 9 órakor.				
Kis-sztapári fáskert és magtárföld	3	1510	1884. október 1. 1890. szeptember 30.	80 92
" volt ellenőri és írnyi föld	9	—	" " " " " " " "	167 25
" volt ispáni pótkert	—	400	" " " " " " " "	4 39
Felső-pusztai vadászati jog 2032 holdon			1885. január 1. 1890. december 31.	19 65
Kis-sztapári volt mérnyi lak			" " " " " " " "	49 57
" ellenőri lak			" " " " " " " "	45 43
" írnyi lak			" " " " " " " "	36 —
" birkamesteri lak			" " " " " " " "	35 42
" I-ső pénztári lak			" " " " " " " "	16 85
" II-ik			" " " " " " " "	16 80
Paeséri két kisebb koreszmáltatási jog			1885. december 31.	78 —

Zombor, 1884. évi április hó 3-án.

M. kir. jószágigazgatóság.

Eladó gőzcséplőgép.

Robey-féle vasrámas cséplőgép, nyolc lóerejű garnitúra, vétel szerint teljesen felszerelve, jó karban és jól dolgozik, a vétel áron alól **huszonöt százalékkal** olcsóbban eladó. Tudakozódhatni Rác Vilmos urnál Szabadkán.

6-3 3-3

Ház eladás.

Szelencse külvárosában orgona utca 659. számú ház a hozzátartozó és a legfinomabb asztali szőlőfajkkal beültetett kerttel együtt szabad kézből eladó.

Staudacher József.

Zombor, 1884. Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdájából.

Házak, kettős-malom és kender-malom eladás.

Zomborban Szelencse külvárosban, Géza utca 279. sz. alatti

lakházak, kettős-malom,

ugy az ott levő

kender-malom,

melyhez külön lakosztály van, egy 14 lórai istálló is, szabadkézből kedvező feltételek mellett részletfizetésre eladók.

Bővebb értesítést ad **Hellmann József** tulajdonos Zomborban. 3-2

1415. szám.
kig. 1884.

Kula járás szolgabíróháza.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh megyében fekvő — körülbelül háromezer német ajku lakossal bíró — **Kiskér** községében, hol a lakosság az orvos segélyét rendszeren igénybe venni szokta és ez által jó orvosi gyakorlatot nyújt, — a község orvosi állomása üresedésbe jövén, annak betöltésére ezennel pályázat nyitattik és választási határnapul 1884. évi május hó 5-ik napjának reggeli 8 óraja Kiskér község-házához ezennel kitűztetik.

J a v a d a l m a z á s :

Évi 400 frt készpénz fizetés, 40 kr. látogatási díj és kézi gyógytár jogosultságának megszerezhetése.

Felhivatnak ennél fogva mindazok, kik a fent megjelölt községi orvosi állomást elnyerni óhajtják, hogy orvosi tudori oklevéllel és egy évi orvosi gyakorlatot igazoló bizonyítvánnyal felszerelt pályázati kérvényeket, hozzáam, a választásra kitűzött határnapnak reggeli 8 órájáig annyival is inkább benyújtsák, mert később benyújtandó kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Kulan, 1884. április 4-én.

3-3

Schiok Mátyás,
szolgabíró.

Két iskolázott fiu,

a kik a magyaron kívül legalább a szerb nyelvben jártasak, fölvétnének tanoncokul

3-1

Friedl Pál

apatini vegyes kereskedésébe.

Értekezni levélben is lehet.

Hirdetés.

Ó-Kanizsa község szászötvenezer első- és ötven-ezer másodrendű közönséges épülettelgla előállítását vállalkozás útján kívánja biztosítani; miért is vállalkozni szándékozók értesítetnek, hogy az ide vonatkozó árlejtés **folyó évi április hó 23-ik napján reggeli 9 órakor** fog a község-házánál megtartatni Kikiáltási ár az elsőrendű téglánál 22 frt, a másodrendűnél pedig 16 frt minden ezer után; bánatpénz 400 frt.

A községi téglagödört vállalkozó 300,000 darab téglá kiverésére ingyen használhatja.

Arlejtési feltételek a városgazdánál betekintheők.

Kelt Ó-Kanizsán, 1884. évi április hó 10-én.

Szalkay Pál,
községi bíró.